Jaargang 111. Dingsdag, 11 Mei 1852. No. 38

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

Op WOENSDAG den 19den Mei 1852, des middags te 12 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de PROVINCIE *GRONINGEN*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN, en in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, onder nadere approbatie worden aanbesteed:

Het maken van eene Steenen Brug met een vast Houten Dek en IJzeren Leggers, over het Aduarderdiep, *in den weg van* Groningen *naar* Stroobos, *met de leverancie van alle daartoe benoodigde materialen en arbeidsloonen.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGE, allen aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein PLAAT in het Blaauwe Paard, bij den Kastelein VISSER, in de Zon, bij den Kastelein RASKER, op den hoek van het Ameland, in de Stadsherberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den Kastelein MIDDELKOSTER bij de Ebbingepoort, en bij den Kastelein VAN WARTUM in de *Altena;* te *Zoutkamp* bij den Kastelein KNOL; te *Warffuizen* bij de wedw. ELINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis en bij de Wedw. J. J. WEG; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de wedw. WEITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis; te *Termunterzijl* bij den ZIJLWAARDER; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den Kastelein SMIT; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij den Kastelein DE BOER en te *Zuidhorn* bij de wedw. OSSENTJUK.

Nadere informatien en aanwijzing in *loco* kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*.

GRONINGEN, 4 Mei 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd:
VAN LIMBURG STIRUM.

SCHUTTERIJ.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gelet hebbende op art. 1, 2, 6 en 9 der wet op de Schutterijen van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no 17), brengen bij deze ter kennis van een' ieder, dat de Registers ter inschrijving voor de dienst der Schutterij zullen geopend worden op den 15den Mei aanstaande;

Dat tot deze inschrijving verpligt zijn, en daartoe mitsdien worden opgeroepen alle ingezetenen dezer Gemeente, die in het jaar 1827 zijn geboren; dat mede tot deze inschrijving zijn verpligt die, welke geboren zijn in 1818 tot 1826 ingesloten, en zich hier ter Stede, sedert de vorige inschrijving, uit andere plaatsen met de woon hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen de militairen, die sedert dien tijd hun paspoort verkregen en zich alhier gevestigd hebben, alsmede de zich in deze Stad gevestigd hebbende vreemdelingen (waardoor verstaan worden zij, die hun voornemen, om zich in dit Rijk neder te zetten, hebben aan den dag gelegd, hetzij door eene uitdrukkelijke verklaring, hetzij door het werkelijk overbrengen van den zetel van hun bestaan naar herwaarts, zonder dat de tijdelijke uitoefening van een bedrijf of handwerk, in eenige ondergeschikte betrekking, als zoodanig voornemen wordt aangemerkt); dat van de inschrijving niemand der bovengenoemde personen, al vermeende hij tot de vrijgestelden of uitgelotenen te behooren, is uitgezonderd, en dus ook niet die personen, welke reeds hun ontslag uit de Schutterlijke dienst hebben bekomen; zullende degenen, die bevonden zullen worden, zich niet vóór den 1sten Junij aanstaande te hebben doen inschrijven, ambtshalve ingeschreven en door den Schuttersraad verwezen worden tot eene geldboete, terwijl zij daarenboven zonder loting bij de Schutterij zullen worden ingelijfd, indien het zal blijken, dat er tijdens de verzuimde inschrijving geene redenen tot uitsluiting of vrijstelling ten hunnen aanzien bestonden. En ten einde de inschrijving behoorlijk geschiede, en zij, die daartoe volgens de gemaakte bepaling verpligt zijn, niet komen te vervallen in de straf, op de verzuimde inschrijving vastgesteld, zoo worden dezelve ten ernstigste aangemaand, om zich van een geboorte-extract te voorzien en zich alzoo van hunnen juisten ouderdom te verzekeren; voorts uitgenoodigd, om op de navolgende dagen, des voormiddags van 9 tot 12 uur, zich ter inschrijving te vervoegen aan het Bureau van Inkwartiering in het Raadhuis alhier, daarbij tevens de *roode Letter* en het *Nommer* van hunne woning opgevende, te weten: die, welke wonen in de roode letters

A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L en M, op **MAANDAG** den 17den Mei 1852;

N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, IJ en Z, op **DINGSDAG** den 18den Mei 1852.

Voorts gelet hebbende op art. 7 van Zijner Majesteits besluit van den 7den September 1828 (*Staatsblad* no. 35), roepen mede bij deze op alle personen, welke, als gehuwd of als weduwenaars met kind of kinderen, in het afgeloopen jaar in de termen zijn geweest om uit dien hoofde in de tweede klasse van de algemeene rol der Schutterij te worden gebragt, doch sedert dien tijd de bevoegdheid hebben verloren om in die klasse te verblijven, en dus alsnu in de eerste klasse der voor dit jaar te stellen algemeene Schuttersrol geplaatst moeten worden, om van dusdanige verandering van omstandigheden schriftelijk kennis aan Burgemeester en Wethouderen te geven, of zich daartoe ter Stads Secretarij aan te melden, des middags van 12 tot 1 uur, vóór de aan te vangen inschrijving, en dus uiterlijk tot den 15den Mei aanstaande; zullende, wanneer deze kennisgeving door de belanghebbenden mogt zijn verzuimd, en zij dus dien ten gevolge niet bij de Schutterij zouden zijn ingelijfd, door Burgemeester en Wethouderen proces-verbaal tegen hen moeten worden opgemaakt en aan de regtbank toegezonden, ten einde op de nalatigen toe te passen de strafbepaling van art. 1 der wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsblad* no. 12), houdende eene geldboete van ten hoogste *f* 50—00 en eene gevangenis uiterlijk van drie dagen, hetzij ieder afzonderlijk of wel beide straffen te zamen.

Wijders brengen Burgemeester en Wethouders ter kennis aan diegenen, welke hun 34ste jaar hebben voleindigd, en bij de Schutterij ingelijfd zijn geworden, dat zij, *indien zij zulks verkiezen*, hun ontslag kunnen reclameren; waarom een iegelijk, die van dit regt wenscht gebruik te maken, aangemaand wordt, zulks ter kennis van Burgemeester en Wethouders dezer Stad te brengen, door het doen eener schriftelijke verklaring, vergezeld van eene geboorteacte, die ten behoeve der schutterij zonder zegel wordt afgegeven, en deze stukken ter Secretarij te bezorgen, uiterlijk vóór den 15den Mei aanstaande; vermits al degenen, welke zulks niet mogten verrigten, beschouwd zullen worden hun ontslag niet te verlangen en als Vrijwilligers te blijven dienen.

En opdat deze kome ter kennis van de Ingezetenen, zal dezelve in de *Groninger Courant* geplaatst en voorts aangeslagen, worden.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, —

Gezien de Notificatie van den Heer STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in deze Provincie, van den 24sten April 1852, opgenomen in Z.H.E.Gs. Besluit van denzelfden dag, no. 19 (*Provinciaal Blad* no. 68), waarbij de **UITGIFTE** van de **VERKLARINGEN** voor het **PATENTREGT**, voor het dienstjaar 18 52/53 is bepaald:

1) Voor de PATENTPLIGTIGEN vermeld onder no. 37 tot 40 van Tabel XIV (SLIJTERS in WIJNEN, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS), op ZATURDAG den 1sten Mei aanstaande, en de WEDERINZAMELING van die verklaringen op WOENSDAG den 5den Mei aanstaande.

2) Voor al de overige PATENTPLIGTIGEN op WOENSDAG den 5den Mei aanstaande en volgende Werkdagen, en de WEDERINZAMELING van die VERKLARINGEN op ZATURDAG den 15den daaraanvolgende; — brengen zulks ter kennis van de belanghebbenden, en hebben voorts noodig geoordeeld:

I. In het bijzonder ter kennis te brengen van:

a. De INLANDSCHE en VREEMDE KRAMERS, KOOPLIEDEN of OMLOOPERS, bedoeld in de Tabellen no. 7 en 8 van de Wet op het Patent van den 21sten Mei 1819, nader gewijzigd bij de Wet van den 16den Junij 1832 (*Staatsblad* no. 30), en bij de Wet van den 24sten April 1843 (*Staatsblad* no. 16);

b. De DEBITANTEN van LOTERIJBRIEFJES;

c. Zoodanige HANDELDRIJVENDE, als KOOPLIEDEN belaste personen, die hunne Waren ter verkoop, hetzij in het groot, hetzij in het klein, te water of te lande met zich voeren;

d. De EIGENAREN, VASTE HUURDERS of andere VASTE GEBRUIKERS van BINNENSCHEPEN, SCHUITEN en VAARTUIGEN, belastbaar verklaard bij Tabel XVI, gevoegd bij de Wet van den 22sten April 1852 (*Staatsblad* no. 61);

Dat zij, voor zoo verre zij na den 1sten Mei een der opgenoemde Beroepen of Bedrijven voornemens zijn uit te oefenen, zich, tot bekoming van een PATENT, ten KANTORE der ZETTERS, op het Raadhuis dezer Stad, van den 1sten tot en met den 15den Mei aanstaande, van des voormiddags 9 tot 's namiddags 1, en des namiddags van 3 tot 6 uur, uitgezonderd Zon- en Feestdagen, met opgave van de *roode letter* en het *nommer* hunner woning, moeten aangeven, ten einde, na gedane betaling bij den Ontvanger, voor zooverre de Wet dit van hen vordert, hunne Patenten te kunnen bekomen.

Wordende overigens de belanghebbenden verwittigd:

1. Dat ieder, die eene KERMIS bezoekt, verpligt is, om op iedere plaats, waar hij de Kermissen of Markten bezoekt, een AFZONDERLIJK PATENTREGT te voldoen, ten ware hij, Inlander zijnde, in de Gemeente zijner Woning de regten voor al de te bezoeken Kermissen of Markten in ééns ten volle verlangt te voldoen.

2. Dat ieder, die zijn bedrijf anders dan op Kermissen of Markten uitoefent, zich in de GEMEENTE zijner WONING van PATENT behoort te voorzien, en in sommige gevallen slechts AANVULLINGSREGT verschuldigd is.

3. Dat ieder, die zijne GOEDEREN in HERBERGEN, BERGPLAATSEN, HUIZEN of andere GEBOUWEN van DERDEN UITSTALT, een AFZONDERLIJK PATENTREGT verschuldigd is voor iedere Gemeente die hij bezoekt, en aldaar ook telken reize de belasting behoort te betalen.

Voorts worden de bovengenoemde Patentpligtigen verder gewaarschuwd, hun beroep niet uit te oefenen zonder het PATENTBLAD bij zich te hebben, vermits zij zich, bij gebreke daarvan, blootstellen aan de boete, vastgesteld bij art. 3 van de Wet op het Patent van den 21sten Mei 1819.

II. DE SLIJTERS in WIJNEN en STERKE DRANKEN, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS en alle andere PATENTPLIGTIGEN, vermeld in no. 37 – 40 van Tabel XIV, te verwittigen, dat aan hen het Patent niet mag worden afgegeven, en zij hun bedrijf niet mogen uitoefenen, dan nadat zij hun verschuldigd PATENTREGT over het laatst afgeloopen dienstjaar ten volle en de helft van hunnen aanslag over het nieuwe dienstjaar hebben voldaan; en wordt hun tevens kenbaar gemaakt, dat hunne Patenten ter hunner beschikking zullen zijn, zoodra zij hebben doen blijken, dat zij hun verschuldigd PATENTREGT over het afgeloopen dienstjaar ten *volle* en dat over het nieuwe dienstjaar voor de *helft* hebben voldaan.

III. Alle PATENTPLIGTIGEN, zonder onderscheid, te waarschuwen, dat zij in geen geval zich daarop mogen beroepen, dat aan hen geene verklaring tot aangifte is bezorgd, en dat zij derhalve, geene verklaring hebbende ontvangen, die moeten aanvragen ten KANTORE van de ZETTERS op het Raadhuis; — dat mitsdien met name de SLIJTERS in WIJNEN, enz. en verdere PATENTPLIGTIGEN, onder no. 37 – 40 van Tabel XIV opgenoemd, indien zij op den 6den Mei eerstkomende geene verklaringen hebben onvangen, ter aangewezene plaats hunne aangifte moeten doen.

En opdat zulks kome ter kennis van een' ieder, zal deze in de *Groninger Courant* worden geplaatst en aangeslagen, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 29sten April 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gezien art. 228 der Gemeentewet, brengen bij deze openbare kennisgeving in herinnering aan allen, wie zulks mogt aangaan, dat bij het eerste lid van het gemeld Wetsartikel is bepaald, dat de **TERMIJNEN** van **VERJARING** voor de **VORDERINGEN** ten laste van het RIJK, bij de Wet bepaald of te bepalen, op de vorderingen ten laste der Gemeente van toepassing zijn; — en dat, volgens art. 2 en 3 der Wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* no. 51), alle Pretensiën ten laste van het Rijk verjaard zijn, wanneer dezelve niet zijn ingediend vóór of op den laatsten Junij van het jaar, volgende op dat, waarover zij loopen; weshalve een ieder, die **VORDERINGEN** heeft ten laste van de Gemeente ***Groningen*** over het jaar **1851**, wordt aangemaand dezelve **vóór of uiterlijk op den laatsten Junij aanstaande** bij BURGEMEESTER en WETHOUDERS in te dienen.

GRONINGEN, 10 Mei 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Herijk van Maten en Gewigten.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze ter kennis gebragt, dat de ***HERIJK*** van de ***Inhoudsmaten*** voor ***Drooge Waren*** en ***Tonnematen*** als ***andere***, van ***Korenschalen*** en van de ***Wisse***, benevens van de ***Vochtmaten***, in deze Gemeente zal plaats hebben voor de Ingezetenen, wonende in de letters G, H, I, K, L en M, van den 10den tot den 14den Mei, telkens van 9—12 en van 2—5 uur.

RAADSVERGADERING.

Woensdag den 12den Mei 1852, des middags te 12 uur.

CURATOREN van het **STEDELIJK GYMNASIUM** te *Groningen*, brengen ter algemeene kennis, dat aan gemelde INSTELLING thans **vakant** is de betrekking van **DERDE PRAECEPTOR**, aan wien mede opgedragen wordt het ONDERWIJS in de **NEDERLANDSCHE TAAL** en **LETTERKUNDE.** De Jaarwedde, aan dien Post verbonden is *f* 900—00. Zij, die in aanmerking wenschen te komen bij de vervulling dier vakature, worden verzocht zich, met overlegging van de benoodigde STUKKEN, vóór den 1sten Junij e.k., aan te melden (liefst in persoon) aan het COLLEGIE van CURATOREN voornoemd.

De Curatoren voornoemd:
VAN IMHOFF.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz., in het Bijvoegsel.*)

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturday den 8sten Mei.

Aanwezig: de heeren v. IMHOFF, LOHMAN, DOORNBOSCH, v. HOUTEN, SLOT, v. CALCAR, WICHERS, CREMERS, ONNES, DE SITTER, DOMMERING, QUINTUS, v. ITTERSUM, ROELFSEMA, MULLER, MULDER, DE LA FAILLE, TRIP, SWAAGMAN en MEIJER.

Aan de orde zijn de volgende punten:

1) *Rekest van* S. J. SPANJER, *ijzersmid aan de Noorderhaven*, daarbij te kennen gevende, dat hij door aankoop eigenaar geworden is van eene behuizing, staande in den Grooten Krom-elleboog en in deze behuizing eene klein-ijzersmederij wenscht op te rigten; waartoe hij van het stedelijk bestuur de vergunning vraagt.

Uit het proces-verbaal *de commodo et incommodo* van den wethouder SLOT bleek, dat de bewoners der naast aangrenzende huizen bedenkingen tegen dit verzoek hadden ingebragt. Daar deze echter geene genoegzame bezwaren schenen op te leveren, adviseerde de wethouder SLOT tot het toestaan van het gedaan verzoek, onder voorwaarde dat de smederij in het achterste gedeelte van de behuizing zou worden opgerigt met dezelfde rookleiding als thans, en dat de uitvoering binnen 6 maanden zal zijn geschied, alles onder toezigt en rapport van den stads bouwmeester. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

2) *Rekest van* K. K. DE VRIES, *scheepsbouwmeester buiten het Kleinepoortje*, verzoekende vergunning om aan het slijkgat, buiten die poort, op een stuk ongebouwden grond eene grofsmederij, ten dienste voornamelijk van zijne daarbij gelegene helling, te mogen oprigten, waartoe hij ook de toestemming van het departement van Oorlog gevraagd heeft. — Overeenkomstig het proces-verbaal door den wethouder SLOT opgemaakt en het advies van dezen, wordt het verzoek van adressant toegestaan.

3) *Rekest van* J. K. PRINS, *broodbakker in de Zwanenstraat*, verzoekende een' bakoven te mogen oprigten in eene door aankoop verkregene woning, staande Oostzijde aan het Boterdiep, welke hij met 1 Mei wenscht te aanvaarden. — Volgens proces-verbaal en advies als boven, wordt dit verzoek toegestaan.

4) *Rekest van* M. S. ENGERS, *wonende te Winschoten*, houdende, dat hij eene behuizing gekocht heeft Oostzijde in de Folkingestraat, met het doel om daarin eene brood- en koekbakkerij op te rigten en ten dien einde verzoekt, daarin een' bakoven en verder toebehooren te mogen oprigten. — Ook dit verzoek wordt op de wijze als boven toegestaan.

5) *Ontwerp-raadsbesluit*, onder goedkeuring van Ged. Staten vaststellende eene door den rentmeester van de stads veenen te Ter Apel aangegane huurovereenkomst met G. H. HINKEN, landbouwer onder de gemeente Odoorn, van stads gronden, gelegen ten westen van den opleg van het Stads Musselkanaal tot aan de koninklijke scheiding. Dit onderhandsch huurkontrakt is aangegaan voor den tijd van 6 maanden (van den 1sten Mei tot den 31sten October) voor eene som van *f* 50, verklarende de huurder zich ten opzigte van de betaling van den huurprijs enz. te zullen houden aan de voorwaarden van de publieke verhuring van landerijen te Ter Apel en Ter Haar van den 12den Januarij j.l. — Gearresteerd, onder nadere goedkeuring van Ged. Staten volgens art. 194 der gemeentewet

6) *Instructie voor den veenmeester te Pekela.* Daar deze betrekking vacant is geworden door het overlijden van den heer BORGESIUS, heeft de veencommissie goedgevonden eene instructie te ontwerpen, vóór dat in die betrekking weder wordt voorzien. Op voorstel van den voorzitter wordt deze ter secretarij neergelegd ter visie van de leden, ten einde in eene volgende vergadering daarover een besluit te nemen.

7) *Rekest van* J. J. DOOIJES, *korenmolenaar van den molen de Noordstar, op den Ebbingepoortenwal*, daarbij verzoekende gedurende de herstelling van zijnen molen, zijn graan door hem of zijne knechten en met zijne eigene wagens te mogen vervoeren naar de andere molens, waar het zal worden gemalen en evenzoo het meel te mogen afhalen. — Adressant zegt, dat er tusschen de verschillende korenmolenaars eene overeenkomst bestaat, volgens welke, gedurende den stilstand van den eenen molen wegens reparatiën, de maling bij beurten op de andere molens zal plaats hebben, met behoud van het maalloon voor den buiten dienst zijnden molenaar, mits deze met eigene knechten en wagens het graan brenge en het meel afhale. Eene reeks van jaren heeft zulks, zonder dat aan iemand nadeel daardoor werd toegebragt, plaats gehad, totdat vóór een half jaar door den inspecteur der stedelijke belastingen hierin eene verandering is ingevoerd, in zoover als deze het graan wil hebben vervoerd door de molenaars of knechten en op de wagens van dien molen, waarop ook de maling tijdelijk geschiedt. Zulks is voor dezen zeer lastig en tevens in de gevolgen schadelijk voor den molenaar, die buiten dienst is. Had nu die verandering haren grond in eene nieuwe verordening, of eenige andere wettelijke bepaling, dan zou adressant niets daartegen inbrengen; maar daar dit, voor zoover hij weet, niet het geval schijnt te zijn, vraagt adressant of hiertegen niet de noodige voorzieningen zouden kunnen worden genomen.

De voorzitter zegt, dat dit rekest in handen is gesteld van den inspecteur der stedelijke belastingen, om daarop te dienen van berigt en raad, waaraan deze voldaan heeft bij eene missive van den 29sten April. De inspecteur zegt hierin, dat hij niet voor ½ jaar, gelijk adressant aanvoert, in de onderwerpelijke zaak veranderingen heeft aangebragt, maar dat hij reeds in Augustus 1850 dat vervoer had verboden, nadat hij opgemerkt had, dat zulks bij oogluiking door den eersten commies was toegestaan. Het verzoek overigens van den adressant is in strijd met de art. 11, 12, 24 en 25 der wet op het gemaal van den 29sten Maart 1833 en met het stadsreglement op het gemaal van den 21sten November 1833, terwijl bovendien de inwilliging van het verzoek tot vele moeijelijke verwikkelingen zou kunnen aanleiding geven, in geval van bekeuring en er ook voor den raad geenerlei termen bestaan om het verzoek in te willigen.

De voorzitter geeft hierop te kennen als zijn individuëel gevoelen, dat het eerste bezwaar van den inspecteur, als zijnde het vervoer volgens diens gevoelen in strijd met de wet, van dien aard is, dat de raad zich daarin niet verder zal mogen mengen. Volgens art. 56 toch van die wet is de heffing van den rijks-accijns opgedragen aan de stedelijke ambtenaren, en zijn deze onder toezigt gesteld van het departement van Finantiën. De raad kon alzoo niet daar, waar die ambtenaren bezwaar vinden in de toepassing der wet, tusschen beide komen. De voorzitter stelt daarom een concept-raadsbesluit, 't welk zijn persoonlijk gevoelen bevat, voor, waarin de raad zich onbevoegd verklaart op het verzoek te beslissen, voor en aleer hij door hooger bestuur daartoe gemagtigd is.

De heer SWAAGMAN kan zich wel met dit raadsbesluit vereenigen, maar betreurt het, dat vroeger het vervoer, 't welk adressant verlangt, plaats mogt hebben en thans niet; daar deze nu misschien van gevoelen mogt zijn, dat de stadsregering vroeger rekkelijker geweest is in de toepassing der wet dan thans.

De heer TRIP wenscht eenige inlichting en vraagt, of er bij den minister geene démarches zouden kunnen worden gedaan tot opheffing van het bezwaar.

De heer DOMMERING vraagt, of de bepaling omtrent het vervoer van het graan op de algemeene rijkswet steunt, dan wel op de stedelijke verordening. — De voorzitter beantwoordt de vorige sprekers.

De heer QUINTUS is van meening, dat het rijk niet kan tusschen beide komen om de wijze te bepalen, waarop het koren naar den molen zal worden vervoerd, daar het de stedelijke ambtenaren zijn, die met de inning van den rijksaccijns zijn belast. Spr. meent ook, dat de raad wel bevoegd is van de interpretatie, die de stedelijke inspecteur van de wet op het gemaal geeft, af te wijken, als deze niet goed is.

De heer LOHMAN is het met vorigen spr. eens. De invordering van den accijns voor het rijk is aan de stad opgedragen; de ambtenaar, dien de stad alzoo daarmede belast, staat ook onder haar en niet onder toezigt van het rijk. Maakt dus de inspecteur zwarigheid in de inwilliging van het rekest, dan mag de raad tusschen beiden komen, het rekest toestaan en den inspecteur autoriseren, invoege het genomen besluit te handelen.

De heer DE LA FAILLE is het gevoelen van den voorzitter toegedaan. Ging het gevoelen van vorige sprekers door, dan zou de minister de heffing wel hebben opgedragen aan den raad en niet aan ambtenaren, die toevallig ook stedelijke beambten zijn.

De heer WICHERS oordeelt, dat het moeijelijk is, terstond te decideren of de raad in dezen competent is of niet terwijl de zaak ook daarom te meer van belang is, dewijl men hierbij of in de regten treedt van het algemeen bestuur, of gevaar loopt van eigen regt afstand te doen, weshalve spr. het meest raadzaam oordeelt, dit punt ter onderzoek aan eene commissie wenscht op te dragen.

De heer CREMERS ondersteunt dit voorstel.

De heer DE SITTER zegt nog, dat zijns inziens hier eene eenvoudige kwestie bestaat, over de explicatie van de wet, en dat hierin de raad niet gebonden is aan de explicatie, door den inspecteur daaraan gegeven. En als hij de bepalingen dier wet nagaat, dan vindt hij daarin niets, 't welk de meening van den inspecteur zou kunnen billijken. Er staat alleen dat de molenaars geene andere knechten mogen in dienst hebben, dan die bij de administratie bekend zijn en geene andere dan gemerkte wagens. Hij is echter niet tegen een nader onderzoek, mits dat onderzoek kort zij.

De heer LOHMAN licht nog nader zijn gevoelen toe. Ook is bij een koninklijk besluit bepaald, dat de heffing van den accijns voor het rijk en de stad altijd éénparig en op een' en denzelfden voet zou geschieden; en het doel, 't welk de Koning met dit besluit beoogde, zou geheel en al verloren gaan, zoo niet de raad de wijze van heffing zoowel van de rijks-accijns als van den stedelijken accijns zou kunnen bepalen.

De heer SLOT is voor een nader onderzoek.

De heer LOHMAN zegt nog, dat hier dadelijk dient te worden beslist. Over 14 dagen is welligt de molen van adressant reeds gerepareerd en alsdan zou het besluit van den raad zijn doel missen.

De heer CREMERS acht eene overhaaste beslissing in dezen gevaarlijk en is daarom voor een uitstel; de zaak behoeft ook juist niet aan eene commissie te worden opgedragen, maar zou in de eerstvolgende vergadering weder ter tafel kunnen worden gebragt. — De heer WICHERS kan zich met dit amendement van zijn voorstel vereenigen.

Na eenige gedachtenwisseling nog tusschen de heeren TRIP, LOHMAN, MEIJER en SWAAGMAN wordt besloten, de zaak aan te houden, om daarover op aanstaanden Woensdag te besluiten.

8) *Mededeeling* van den voorzitter namens burgemeester en wethouders, dat de gemeente omtrent zijne rekening over 1851 moet sluiten. Ondertusschen zijn nog eenige pretensiën niet ingekomen, weshalve 3 regtsgeleerden, leden van den raad verzocht zijn, om het bij de wet gevorderd regtskundig onderzoek in te stellen, ten einde daarna de nalatigen door regtsmiddelen tot de betaling te noodzaken. Deze nalatigen zijn: P. B. ENGELKENS en vrouw te Veenhuizen, gem. Finsterwolde, wegens landhuur, ad *f* 650, G. A. GROENEVELD, te Zuidbroek, wegens restante landhuur, ad *f* 67,50, B. G. SISSING en vrouw te Nieuwe Schans, wegens landhuur, ad *f* 1011,85, A. en J. MOLENBERG, te Groningen, wegens idem, ad *f* 200 en G. BIJLHOLT, te Foxhol, wegens erfpacht, ad *f* 20.

9) *Rapport*, bij monde van den heer R. IJ. MULLER, van de commissie in wier handen waren gesteld de onderscheidene stukken, *nopens de oprigting van eene wekelijksche veemarkt te dezer stede*: 1) rekest van veehandelaren in het kanton Onderdendam, verzoekende dat er wekelijks op een' gewonen marktdag eene beestenmarkt zal gehouden worden en dat daarbij eene loods voor honderd koeijen het op de stallen gemeste vee worde ingerigt; 2) een adres van de kamer van koophandel en fabrijken, waarbij wordt aangetoond het nuttige van eene wekelijksche veemarkt; mededeeling wordt gedaan van de bestaande gebreken bij de hier gehoudene paardenmarkten en wordt te kennen gegeven, dat het in het belang van den handel zoude zijn eene ruime en daartoe geschikte plaats tot het houden van eene markt *voor alle soorten van levende have* in te rigten; 3) adres van kasteleins, veehandelaars, slagters, enz., daarbij verzoekende, dat er des Dingsdags van iedere week eene veemarkt gehouden worde op de Ossemarkt, met uitloving eener premie aan hem, die 'sjaarlijks de meeste beesten inkoopt en verkoopt, en 4) adres van kasteleins buiten de Heerepoort, houdende verzoek, dat aldaar de veemarkt moge worden gehouden.

De commissie heeft zich bij de beoordeeling dezer zaak vijf vragen ter beantwoording voorgesteld: 1) is het in het belang der ingezetenen, dat er eene plaats worde ingerigt, tot het houden van eene markt voor allerlei soorten van levende have? 2) zoo neen, is het wenschelijk dat eene wekelijksche veemarkt binnen deze stad worde gehouden? 3) welke dag zoude daartoe de geschikste zijn? 4) waar ter plaatse binnen deze stad zal zoodanige markt het best gehouden kunnen worden? 5) is het noodig eene belooning uit te loven aan hem, die jaarlijks het meest daarop inkoopt of verkoopt?

Op de eerste dezer vragen had de commissie zich eerst wel kunnen vereenigen met het gevoelen der kamer van koophandel en fabrijken, doch bij rijpere overweging waren daartegen verschillende bezwaren bij haar opgerezen, welke haar tot een ander gevoelen deden overhellen. Het was toch niet wel mogelijk eene plaats binnen deze stad, tot eene markt voor *alle* soorten van levende have geschikt, te vinden en zou men moeten besluiten tot den aankoop van eenigen grond buiten de poort en bood zich daartoe het best de gelegenheid aan buiten de Heerepoort; hiertegen echter bestond dat bezwaar, dat men voor den aankoop van grond en het in orde brengen van dezelve tot eene markt welligt eene som van *f* 20,000 zou moeten besteden, terwijl daardoor de kasteleins en winkeliers binnen de stad zeer zeker in de uitoefening hunner bedrijven benadeeld moesten worden, daar de bezoekers der markt, door en buiten de stad om zich daarheen zouden begeven, en hunne rijtuigen zouden stallen in de nabijheid der markt, en in allen gevalle geen gebruik zouden maken van de hun in de stad aangebodene gelegenheden tot stalling, ververschingen enz.; terwijl eindelijk de commissie vertrouwde, dat de bezwaren, welke tegen het houden van eene paardenmarkt op den Heereweg bestonden, konden worden weggenomen, wanneer men van het rijk verlof vroeg om de Heereweg gedurende dien tijd af te sluiten, en de passagie van rijtuigen enz. alsdan bijlangs de zuidzijde van het Sterrebosch (daartoe te bestraten) en langs den Oosterweg geschiedde. Eenparig was dus de commissie van oordeel, dat de eerste vraag ontkennend moest worden beantwoord.

Op de tweede vraag nam men in aanmerking, dat in vroegere jaren, voordat de handel op Engeland zijne tegenwoordige hoogte bereikt had, de handel in vee in deze provincie zeer beperkt was en behalve op de sinds lang bestaande markt in November, alle inkoopen, welke zich grootendeels tot eigene consumtie en het verzenden naar Amsterdam bepaalden, op de stallen der veehouders zelve geschiedden. Sinds echter het vrijgeviger handelstarief ook aan dezen tak van handel, vooral door de toenemende verzending op Engeland, eene grootere uitbreiding heeft gegeven, wordt het geheele jaar door het vee zoowel op de stallen als in de weide gemest en verkocht; weshalve het noodzakelijk geacht kan worden voor de welvaart zoo van de veehandelaars, als neringdoenden, dat er eene wekelijksche veemarkt worde gehouden.

Bij de derde vraag omtrent den dag, waarop eene markt zou moeten gehouden worden, in aanmerking nemende, dat des Vrijdags te Leeuwarden eene veemarkt bestaat, des Maandags te Amsterdam en des Zaturdags de stoomboot van Harlingen naar Londen vertrekt, kwam aan de commissie *Dingsdag* de meest geschikte dag daartoe voor, ten einde men zich met het vee naar de Vrijdagsche markt te Leeuwarden en naar de markt van Maandag te Amsterdam zoude kunnen begeven en tevens gelegenheid zou hebben de verzending naar Engeland met de stoomboot, die des Zaturdags van Harlingen vertrekt, te bewerkstelligen.

Bij de vraag over de plaats, waar de markt zou gehouden worden, kwamen daarbij drie plaatsen in aanmerking, n.l. de zuidzijde van de Vischmarkt, de onbeplante Ossenmarkt en de zuid- en oostzijden van het Noorderkerkhof. Wegens de onderscheidene bezwaren echter, die tegen het houden eener markt op de beide eersten der drie genoemde plaatsen bestaan, en welke vervallen, zoo de markt langs het Nieuwe kerkhof gehouden wordt, vooral ook daarbij bedenkende, dat dáár en in de nabijheid geschikte plaatsen voor het stallen van het vee bestaan, waartoe door sommige adressanten verzocht was, dat eene loods voor honderd koeijen werd opgerigt, — kwam de derde plaats, d.i. de straat aan de zuid- en oostzijden van het Nieuwe kerkhof, voor het gezegde doel het meest geschikt voor.

Wat eindelijk de laatste vraag betreft over het uitloven eener belooning, meende men, dat de behoefte aan eene veemarkt erkend is, dat het niet twijfelachtig konde zijn, of ieder, die tot den veehandel in betrekking staat, zoude zich over de oprigting daarvan verheugen en zooveel mogelijk daarvan gebruik maken; weshalve zoodanige uitloving niet noodzakelijk scheen te zijn.

Ten gevolge van dit alles, zoo als het breeder in het rapport is ontwikkeld, stelde de commissie voor, onder goedkeuring van Ged. Staten, te besluiten: 1) dat de thans vigerende stedelijke verordeningen op het houden van wekelijksche veemarkten aan het Akerkhof en het Nieuwe kerkhof zullen worden ingetrokken; 2) dat er wekelijks eene veemarkt of markt voor vette en magere runderen en kalveren zal worden gehouden, waarop tevens schapen en varkens zullen worden toegelaten, en waarop alzoo ieder zonder onderscheid zijn vee ten verkoop zal mogen aanvoeren, tegen betaling van een gering plaatsgeld; 3) dat deze markt zal zijn des Dingsdags van 9 tot 2 uur, en 4) dat als plaats daarvoor zal worden aangewezen de straat aan de zuid- en oostzijden van het Nieuwe kerkhof.

Dit rapport wordt ter secretarij ter inzage der leden nedergelegd, om in eene volgende vergadering daaromtrent te besluiten.

10) *Voorstel van de veencommissie.* Met belangstelling heeft men gezien, dat zich te Amsterdam eene kanaalmaatschappij gevormd heeft, ten einde een verbindingskanaal tusschen Nederland en Hannover daar te stellen. Zoowel door de personen, die zich aan het hoofd dier maatschappij gesteld hebben, als uit hetgeen zij zich ten doel stelde, wordt het vermoeden opgewekt, dat deze maatschappij een' anderen waterweg wil zoeken, dan de stad zich heeft voorgesteld. Overtuigd, dat er geene twee zulke waterverbindingen noodig zijn, en dat die tweede waterweg, waarbij het Stads-Kanaal dus geheel zou worden buitengesloten, ten nadeele zoowel van de veenkoloniën en de geheele provincie als van de gemeente zelve zijn zal, stelt zij voor, aan Ged. Staten een adres aan te bieden, waarin hun deze voor de provincie en stad zoo belangrijke zaak wordt aanbevolen, met verzoek om het hunne bij te dragen, dat ook aan de stad Groningen tot verbinding van het Stadskanaal met de Eems concessie worde gegeven, ten welken einde de veencommissie een concept-adres aan den raad aanbiedt.

Op voorstel van den heer CREMERS wordt besloten, de behandeling dezer zaak uit te stellen tot de eerstkomende vergadering en de daartoe betrekkelijke stukken intusschen op de secretarij ter visie gelegd voor de leden.

Hierop wordt de vergadering gesloten.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 10 *Mei.* Zaturdag is van hier vertrokken de nieuwgebouwde schoonergaljoot *Antje en Jansje*, kapt. A. KROL, van Sappemeer, gedestineerd naar Archangel, en heden de schoonergaljoot *Hensina*, kap E. P. MEETER, van de Oude Pekela, met haver naar Londen, vandaar met ballast naar Riga en dan met eene lading naar Zwolle, en de schoonergaljoot *Ynske Wildervanck*, kapt. J. A. POTJE, van Sappemeer, naar Archangel.

Binnengekomen te Amsterdam den 4 Mei, kapit. *Schuur* Alida Elisabeth, van Triest; den 5den *Schuur* Aaltje Pronk, van Dantzig; *Fokkes* Gebroeders Fokkes en *Donema* Renske Hooites, beide van Stettin; *van der Wouden* Gezina Gezina, van Wismar; *Boelens* Vriendschap, van Bremen; *Pik* Maria Aurelia, *Postema* Martha en *Zwaal* Gijsbert Jan, alle 3 van Dantzig; den 6den *Pekelder* Heiwedyka, van Cattingazijl; *de Groot* Twee Gebroeders, van Leer; den 7den *Klein* Jantina, van Bremen. — Te Texel den 5 Mei, *Borchers* Lewe van Nijenstein; den 6den *Potjer* Dankbaarheid, van Cardiff; *de Boer* Henrica, van Suriname; den 7den *Koning* Susanna Elisabeth, van Suriname; *Hollander* Agnetha, van Wilmington; *Edema* Margretha Gesina, van Liverpool. — In het Vlie den 6 Mei, *Rasker* Harmina Gezina, van Rostock. — Te Brielle den 5 Mei, *Knooihuizen* Annachina Bouwina, van Dantzig. — Te Lissabon den 18 April, *Sap* Joanna Jacoba en den 22sten *Smilde* de Hoop, beide van Newcastle. — Te Gibraltar den 27 April, *Schut* Jacobina Barbara, van Barletta. — Te Rouaan den 4 Mei, *Schut* Jacob Synes, van Rotterdam. — Bij Dungeness den 2 Mei, *Schut* de Hoop, van Palermo naar Dordrecht. — Te North Shields den 4 Mei, *Brouwer* Ida Gesina en *de Jonge* Jantina, beide van Londen; den 8sten *Munneke* Baudina, van Harlingen. — Te Hartlepool den 5 Mei, *Drent* Morgenster, van Vlissingen. — Te Hamburg den 7 Mei, *Muntendam* Jacoba, van Dorum. — Te Harburg den 6 Mei, *de Haan* Vrouw Gesina, van Rauterfehn. — Te Cuxhaven den 6 Mei, *Schuur* Johanna Ettina, van Cette; *Brons* Juffer Ellegonda, van Malaga. — Te Bremerhaven den 3 Mei, *Lukkien* Margretha Wilhelmina, van Dantzig; den 4den *Schuur* Jacoba Gezina, van Groningen; den 5den *Zeegers* Catharina, van Nantes. — Te Dantzig den 30 April, *Hoveling* 't Avontuur en den 1 Mei, *de Vries* Gezusters, beide van Amsterdam. — Te Pillau den 2 Mei, *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, van Grangemouth; den 3den *Sprik* Alida, van Amsterdam; *Kwint* Johanna Gezina en *Scholtens* Rehabohodt, beide van Londen. — Te Stockholm den 1 Mei, *Prins* Lammechina, van Hartlepool. — Te Rendsburg den 30 April, *Munneke* Margaretha Henderika, van Oldenburg naar Dantzig; *van Dijk* Eva Henderika, van Harburg naar Dantzig; den 1 Mei, *Panjer* Vrouw Wyka, van Hamburg naar Kiel; *Scholtens* Hendrika, van Makkum naar Heiligenhaven; *Hazewinkel* Vrede, van Bremen naar Memel; *Oostra* Margaretha Hillegina, van Stettin naar Friedrichstadt; den 3den *Joosten* Hendrika, van Kiel naar Amsterdam; *Meijer* Wobbina Catharina, van Stettin naar Londen; den 4den *Olthoff* Jantina, van Lubeck naar Grangemouth; den 5den *Paap* Margaretha, van Rotterdam naar Elbing; *Pruim* Dageraad, van Groningen naar Riga; *Hazelhoff* Vrede, van Amsterdam naar Dantzig; den 6den *Klok* Gezina Dirkina, van Rotterdam naar Dantzig.

Binnengekomen te Texel den 8 Mei, kapit. *Wekenborg* Margretha, van Cette. — In het Vlie den 7 Mei, *Kraan* Helena, van Frederikstad. — Te Helvoet den 8 Mei, *Jonker* Elisabeth, van Banjoewangie. — Te Brielle den 8 Mei, *Ri* cobus Begeman, van Nantes. — Te Cardiff den 6 Mei, Gezina, van Queenstown. — Te Drontheim den 1 April, *Bo* Arendina Elisabeth, van Amsterdam, den 17den dito naar land vertrokken. — Te Pillau den 4 Mei, *Doijes* Ceres, van sterdam.

In lading te Liverpool den 4 Mei, kapit. *Hangelbroek* Marg naar Koningsbergen; *Jansen* Twee Gebroeders, naar Amsterd

Zeilklaar te Londen den 1 Mei, kapit. *Orsel* Vlijt, naar G gen; den 4den *Hazewinkel* Jonge Liefert, naar Pillau; den *Jager* Zwaantje Elisabeth, naar Stettin; den 6den *Gr* Nysina, naar Amsterdam. — Te Liverpool den 3 Mei, *Olde* Johanna, naar Petersburg; den 4den *Bakker* Geertruida Fe naar Hamburg; den 6den *Boekhout* Johannes Hermanus, Petersburg.

Vertrokken van Amsterdam den 4 Mei, kapit. *Bakker* Cath naar Palermo; den 5den *Broekema* Helena, naar Dantzig; *He* Anna, naar Straalsund; *Mink, Jr.* de Jonge Catharina, naar G den 6den *Mulder* Klasina Elisabeth, naar Archangel; *de Boe* tina, naar Petersburg; *de Boer* Fenna, naar Dantzig; *Haz* de Jonge Hendrik, naar Duinkerken; den 7den *Smit* Geesina Elbing. — Van Texel den 6 Mei, *Kooima* Twee Gebroeders Napels; den 7den *de Vries* Op Hoop van Zegen, naar Brem Uit het Vlie den 4 Mei, *Bart* Hendrika Jantina, naar Ri *Boer* Zeelust, naar Stettin; *Ebes* Grietje, op avontuur; *van de* Vrouw Anskje, van Yarmouth; *de Jong* Hesperus, naar *de Boer* Willem, naar Oudsoen; *de Groot* Houthandel, naar tiansand; *de Groot* Arendina, naar Noorwegen; *Duif* Jonge naar Hamburg, als bijlegger. — Van Helvoet den 7 Mei, *Wal* Geerdina, naar Rouaan. — Van Maassluis den 7 Mei, *man* Anja Sietsia, naar Elbing. — Van Lissabon den 21 *Smit* Arendina, naar Holland; *Gialtz* Helena, naar Stock den 23sten *Pik* Lucas Wicher, naar Amsterdam; den 26sten *zewinkel* Johanna Petronella, naar Soderhamn. — Van Luco 28 April, *Middel* Antje Witsenborg, naar Antwerpen. — V verpool den 2 Mei, *van Wijk* Jantje en den 5den *Oldenburg* hanna, beide naar Petersburg. — Van Cardiff den 1 Mei, *D* Susanna, naar Panama. — Van Queenstown den 2 Mei, Catharina Johanna, van Honduras naar Londen. — Van burg den 7 Mei, *Beckering* Margaretha, naar Nantes. — Va merhaven den 3 Mei, *Siebs* Vrouw Minna en *Burman* Ge beide naar Groningen; *Meiners* Vrouw Janna, naar Hooge den 4den *Busschen* Hendrika, naar Groningen; den 5den *P* Hillechina, naar Feddewarden. — Van Cuxhaven den 3 *Speelman* Geertruida Speelman, naar Nantes. — Van Bergen 28 April, *de Jonge* Antje Sleeswijk, naar Petersburg; *Tap* Beerta, naar Riga. — Van Dantzig den 30 April, *Bakker* Ja en *Plukker* Hendrika, beide naar Amsterdam. — Van Kiel 6 Mei, *Panjer* Wyka, naar Rotterdam. — Van Memel den 2 *Helmers* Stad en Landen, naar Harlingen; *de Groot* Conco naar Amsterdam.

Vertrokken van Texel den 8 Mei, kapit. *Oldenburger* Sara op avontuur. — Uit het Vlie den 7 Mei, *Woudstra* de Jonge naar Stettin; *Pieper* Catharina, naar Elbing; *Sprik* Twee Ge ders, naar Christiansand. — Van Helvoet den 8 Mei, *Klasen* sabeth, naar Archangel. — Van Brielle den 8 Mei, *Hut* Ma Margritha, naar Werder. — Van Nantes den 5 Mei, *Lever* C rina Elisabeth, naar Rotterdam. — Van Aberdeen den 5 *Fenenga* Wilmina Catharina, naar Leith. — Van Swinemunde 5 Mei, *Mellema* Hermanus Hesselaar, naar Nantes; *Altena* drika Margrietha, naar Randers. — Van Pillau den 4 Mei, Geerdina, naar Holland.

ZOUTKAMP, 9 Mei. Binnengekomen den 5 Mei, kapit. *Ke* Engelina, van Newcastle; den 7den *Brandts* de Jonge Wil van Lagos; den 8sten *Jonkhof* de Eendragt, van Noorwegen; *O* Johanna Geertruida, van Faroe, de laatste naar Dokkum.

Vertrokken den 5 Mei, kapit. *van den Berg* Jantina, den *Luktje* Drie Zusters, *de Winter* Catharina en *de Vries* Hoo Welvaart, alle 4 naar Londen; *Hilbrands* Wendelina, naar mouth; *Reijer* Jansje Hillechonda, naar Hull.

Zeilklaar kapit. *Swart* Maria en *Bultje* Sjouke Boon, beide Hull; *Meijer* Nicola Uil en *Krol* Antje en Jansje, beide naar changel.

TERMUNTERZIJL, 10 Mei. Binnengekomen den 3 Mei, k *Burman* Gesina, van Leer; den 4den *Munning* Anje, *Wilkens* berdina, *Boswijk* Hendrika en *Legger* Geerdina, alle 4 naar N wegen; den 5den *Burmann* de Vrouw Gesina en *Meiners* de V Janna, beide van Oldenburg; den 8sten *Dik* de Vier Gezu van Noorwegen; *Henrichs* Hindertje Rika, *Klokgieter* Margaret den 9den *de Vries* de Vrouw Anna, alle 3 naar Nordernij.

Vertrokken den 6 Mei, kapit. *Mooi* Grietje Huisman en den *Wilkens* Alberdina, beide naar Noorwegen; den 9den *Bur* de Vrouw Gesina en *Burmann* Gesina, beide naar Leer.

Zeilklaar den 8 Mei, kapit. *Boswijk* Henderika en *Legger* G dina, beide naar Noorwegen.

HARLINGEN, 8 Mei. Binnengekomen den 4 Mei, kapit. *Ca* Neptunus, van Newcastle; *Nieboer* Vrouw Magrieta, uit zee met averij; *de Boer* Concordia, van Dantzig; *Poelmann* Nico van Christiaansand; *Bulland* Thomas Rising, van Liverpool; 5den *Beck* George Washington, van Drobak; den 8sten *Bro* Elsina, van Osterrisoer: *Henrichsen* Triton, van Fredrikstadt.

Vertrokken den 3 Mei, kapit. *Ebes* Grietje, naar Noorwe *Puister* Vrouw Maria, naar Amersfoort; den 4den *de Boer* Will *Bart* Hendrika Jantina, *de Grooth* Arendina, *de Grooth* Hout del en *Salvesen* Hercules, alle 4 naar Noorwegen; *van der* Vrouw Anskje, naar Schotland; *de Jong* Hesperus, naar Pruis den 5den *Deen* Gesina Elsiena, naar Engeland; *Kjelsen* Cathari naar Noorwegen; den 8sten *Pekelder* Berendina, naar Hamb *Smit* Anna Elisabeth en *Beck* George Washington, beide Noorwegen.

— De Nederlandsche kof Twee Gebroeders, kapit. *Kooima*, Amsterdam naar Napels, is, volgens brief van Texel, van den dezer, den 3den dito op Burgzand aan den grond vastgeraakt, den volgenden dag, na een gedeelte der lading suiker in een' gelost te hebben, in vlot water gekomen; heeft de lading ingenomen en zal de reis voortzetten.

— Den 5den dezer is door den Texelschen loodsschipper *P. V berne*, van de boot no. 5, in goeden staat, op de hoogte van landsoog, gepraaid: het schip Old-Ambt, kapit. *Kamminga*, Liverpool naar Nerva.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN
welke de Sond gepasseerd zijn.

1 Mei. Hoff, Margaretha Elisabeth (Delfzijl), v. Amst. n. Koppen
Singer, Annette (Amsterdam), v. Amsterdam n. Koppenh
2 —— v. d. Wijk, Annechiena (Veendam), v. Dantzig n. Groning
de Boer, Johannes (Harlingen), v. St. Ubes n. de Oostzee.
Besseling, Elsiena (Pekela), v. Bergen n. Petersburg.
Holscher, vijf Gebroeders, v. Dantzig n. Amsterdam.
3 —— Stuit, Concordia, v. Harlingen n. de Oostzee, m. ballast.
Harms, Gesina, v. Brake n. Narwa, m. ballast.
Hansen, Sophia, v. Rotterdam n. Pernau, m. ballast.
Kramer, Harmonie, v. Rotterdam n. Stettin, m. koopgoed
4 —— Scholtens, Alida Ikina, v. Dantzig n. Abbeville, m. hout.
Bieze, Vriendschap, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Staal, Tjadda, v. Memel n. Amsterdam, m. hout.
Schuring, Hillechiena, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Meppelder, Concordia, v. Dantzig n. Rouan, m. hout.
Nieboer, Maria, v. Memel n. Rouan, m. hout.
Everts, Johanna, v. Memel n. Rye, m. hout.
Plukker, Hendrika, v. Dantzig n. Amsterdam, m. hout.
Hekman, Hoop en Verwacht., v. Dantzig n. Perth, m. bee
Meinck, Franziska, v. Windau n. Schiedam, m. granen.
Veenhuizen, Adriana, v. Libau n. Schiedam, m. rogge.
de Wilde, Anna Catharina, v. Memel n. Wisbeach, m. hout.
Draijer, Wormerveer, v. Koningsb. n. Wormerv., m. hout.
5 —— Nanninga, Vriendschap, v. Stavanger n. Wijburg, m. haring
Vos, Cathr. Knelsina, v. Grangem. n. Koningsb., m. ijzer.
Coerkamp, gebr. Coerk., v. Windau n. Amst., met granen.
Bakker, Jantina, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Straatman, Johanna Alberta, v. Koningsb. n. Lynn, m. raap
de Groot, Harmonie, v. Dordrecht n. Pillau, m. ijzer.
Hensema, Ida Berendina, v. Rotterdam n. Pillau, m. ijzer.
Schuring, Annegiena, v. Bergen n. Petersburg, m. haring.
de Vries, Jantina, v. Newcastle n. Petersburg, m. boomwol.

De Wind den 1sten en 2den Mei, O.; den 3den N.O., O.N.O. N.N.W.; den 4den Z.Z.O., Z.Z.W., N.W.; den 5den N.N.W.; de 6den des morgens, O.N.O.

ELSENEUR, den 6 Mei 1852.

317de STAATSLOTERIJ.
Trekking der Eerste Klasse.

4de Lijst. No. 3517 een prijs van *f* 1000.

BROODZETTING, ENZ.
MAANDAG, 10 Mei 1852, GEENE VERANDERING.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.
Amsterdam, 8 *Mei.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 61$\frac{1}{16}$, 61⅛, 61¼; Dito Dito 3 pCt. 72¾, 72$\frac{13}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 92$\frac{13}{16}$, 92⅞; O. I. Leening 4 pCt. 92⅝; Handel-Maatsch. 4½ pCt. 113½

Aand. Holl. Spoorwegm. 78. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 50¼. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 66. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 21⅜, 21$\frac{7}{16}$; Dito 3 pCt. 47, 47⅛, 47⅛; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 42$\frac{13}{16}$, 43, 42⅞; Coup. Bewijzen 2⅛; Passive en Fransche Uitgest. 5½. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 39⅞; Dito Dito 4 pCt. 37½. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106½; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 105⅜; Cert. bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 89$\frac{11}{16}$; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 68¼. — POLEN, Certific. 4 pCt. 81¼; Dito Aand. met Loten fl. 500 157. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 74, 74⅛; Dito Nieuwe 2½ pCt. 38$\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. 84$\frac{15}{16}$, 85, 85; Metall. La. B 5 pCt. 84$\frac{13}{16}$, ⅞; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 pCt. 81⅜; Dito 4 pCt. 65; Amerik. Bank-Act. 4¾, $\frac{13}{16}$; Dito Orig. 3$\frac{13}{16}$, ⅞; Braz. 5 pCt. 98⅜; Nieuwe Mex. 28¼, $\frac{5}{16}$; Gren. 2 pCt. 21⅜; Dito Uitg. 9$\frac{13}{16}$; Ecuador 3⅜; Ven. 3½ pCt. 48⅜; Dito Uitg. 18, ⅛.

In Holl. fondsen was heden wederom weinig handel of variatie.

Van vreemde effekten was de omzet insgelijks zeer beperkt. Alleen vertoonden zich eenige koopers in Sp. Binnenl. 3 pCts., waardoor de prijs zich op nieuw iets verbeterd heeft.

Gren. Onbep. Stukken 2 pCt. 21$\frac{1}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening 2¼, Prolong. 2¼, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 61$\frac{1}{16}$ a ⅛; Spaansche 1 pCt. 21⅜, $\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 42⅞ a $\frac{15}{16}$.

AMSTERDAM, 9 *Mei.* EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Heden zijn bij geringe affaire verhandeld Sp. Buitenl. 3 pCts. a 47⅛ en Metalliek 5 pCts a 74.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 7 *Mei*.

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ *f* 5,30	Bl. Voer, 36 ℔ *f* 2,60
Oude Bak 70 ℔ *f* 7,50	Veen 64 » » 5,20	Bl. Voer 38 » *f* 2,80
N. Oml. 68 » » 6,50	» 66 » » 5,50	» 40 » » 3,00
» 70 » » 7,00	N. GERST.	Zw. Voer » »
» 72 » » 7,50	Winter 56 ℔ *f* 4,60	» 38 » » 2,65
» Old. 68 » » 6,40	» 58 » » 4,90	» 40 » » 2,80
» » 70 » » 6,80	» 60 » » 5,20	» 42 » » 2,95
» » 72 » » 7,30	Zomer 56 » » 4,60	BOONEN.
N. ROGGE.	» 58 » » 4,80	Paardeb. *f* 4,50.75 *f* 5,15
N. Inl. 64 ℔ *f* 6,10	Knobbe 60 » » 4,80	ZADEN, ENZ.
» » 66 » » 6,50	» 62 » » 5,10	Gr.Gortp.m. *f* 8,25,50
» » 68 » » 6,90	N. HAVER.	Par.100 N.℔ *f* 10,50 *f* 13
» » 70 » » 7,30	Dikke 38 ℔ *f* 2,75	Koolz. *f* 9,20,40,50
» » » »	» 40 » » 2,90	Oostfr. *f* 9,50,75
N. BOEKWEIT.	» 42 » » 3,05	Raapol p.v. *f* 27¼. ¾ *f* 28
Gr. Zd. 62 ℔ *f* 5,20	» 44 » » 3,20	Prijs der Boter
» » 64 » » 5,50	» 46 » » 3,30	½ Ton *f* 11
» » 66 » » 5,80	» 48 » » 3,45	

Tarwe lager aangeboden, bijna zonder handel. — Rogge 10 cent lager nog moeijelijk te plaatsen. — Grijze Boekweit 10 cts. lager, Zwarte en Veen dito in een doen. — Gerst bijna niet in omgegaan. — Dikke Haver flaauw en niet dan lager te plaatsen, voersoorten ruim vorige prijzen waardig. — Boonen en Gort flaauw. — Koolzaad lusteloos.

AMSTERDAM, 7 *Mei.* Tarwe bij partij voor verzending gekocht tot iets lagere prijzen. In entr.: 130 ℔ Pommer *f* 258. In cons.: 128., 130 ℔ b. Pools. *f* 286, *f* 295 bij partij met de regten minder in entr.: 127 ℔ roodb. dito *f* 278. — Rogge bij partij verkocht. In entr.: 120 ℔ Donau *f* 176. — Gerst in een doen met weinig handel: 114 ℔ n. Deensche *f* 165 aan den molen.

Koolzaad onveranderd; Friesch 49½ p. vl.; op 9 vat in Sept. 55 p. vl.; Oct. 55½ p. vl.. — Lijnzaad in een doen: 113 ℔ Odessa *f* 285; 110 ℔ Arch. *f* 260. — Raapolie dadelijk hooger betaald, op levering bleef het op het laatst iets flaauwer: op 6/w. *f* 31,50; Vlieg. *f* 30,50; Sept. *f* 31,50 a 25; Octob. *f* 32 — *f* 32 a *f* 31,75; Novemb. *f* 32,25 — *f* 32,25 a *f* 32; Dec. *f* 32,50 — *f* 32,50 a 25. — Lijnolie op 6/w. *f* 29; Vlieg. *f* 28. — Hennepolie op 6/w. *f* 37; Vlieg. *f* 36.

LONDEN, 5 *Mei.* Inl. Tarwe vertoonde heden geene verandering; van vreemde was veel aangevoerd, waardoor de prijzen gedrukt werden. Het hernieuwde koude weder heeft eenige meerdere vastheid gegeven aan Gerst, Haver, Boonen en Erwten, waarvoor de volle prijzen werden bedongen.

LONDEN, 7 *Mei.* De Graanmarkt was heden wederom lusteloos, hoewel er weinig voorraad was; zoowel inl. als vreemde Tarwe ging slechts bij kleinigheden van de hand. Gerst, Boonen en Erwten souteneerden zich nagenoeg op hunnen vorigen stand. Haver konde zich bezwaarlijk op de hoogte van eergisteren houden.

VEEMARKTEN.

MIDDELSTUM, 6 *Mei.* De veemarkt heden alhier gehouden, was met veel verkoop, ruim van vee voorzien; de vaalmelken zijn verkocht van 16 tot 20 centen het Ned. pond; het melkvee vond meer trage koopers en is van *f* 64 tot *f* 70 afgezet moeten worden: er bevonden zich veel koopers van Groningen en elders.

ROLDE, 5 *Mei.* Op de jaarmarkt, heden alhier gehouden, was vrij veel rundvee aangevoerd; de handel in hetzelve was zeer levendig, zoodat er weinig of niets onverkocht is gebleven; de prijzen waren tamelijk en beter dan op de laatste markt te Beilen.

LONDEN, 7 *Mei.* De Veemarkt heeft zich bij weinig kooplust op de prijzen van l.l. Maandag gesouteneerd.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

P. S. VAN DER SCHEER
met
T. L. MIDDEL.

WINSCHOTEN, 30 April 1852.

*** Getrouwd:

J. D. ELEMA
met
A. TAAPKENS,
van *Stitswerd.*

KANTENS, 6 Mei 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

R. G. RIGA,
Barbier en *Tandmeester* buiten de Apoort,
met
AALTJE WILPHORST,
van *Helpman.*

GRONINGEN, 9 Mei 1852.

*** GARMERWOLDE, 6 Mei 1852. Door Gods goedheid is heden van eenen ZOON bevallen E. M. MOLTMAKER, geliefde Echtgenoot van

G. BENTHEM REDDINGIUS.

*** HUIZINGHE, 6 Mei 1852. Mijne Echtgenoot G. DE COCK beviel heden van eene DOCHTER.

M. ALTING MEES.

*** Heden beviel van eene DOCHTER A. MENSINGA, geliefde Echtgenoot van

E. TONKES.

MEEDEN, 6 Mei 1852.

*** Heden beviel van eene DOCHTER, welke echter tot onze innige droefheid spoedig na de geboorte is overleden, A. D. DE WAARD, geliefde Echtgenoot van

K. K. WAARD, JR.

DE WAARD, 7 Mei 1852.

*** Heden beviel van een doodgeboren Kind B. BRUKKER, Echtgenoot van

H. DE VRIES, A.ZN.

GRONINGEN, 9 Mei 1852.

Familie en Bekenden gelieven deze als algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON GEERTRUIDA H. BOUMAN, geliefde Echtgenoot van

R. H. HOLTMAN.

N. PEKELA, 9 Mei 1852.

*** Het behaagde den Hemelschen Vader in zijne wijsheid en goedheid, om na langdurige ongesteldheid, zeer zacht en kalm van ons weg- en tot zich te nemen, tot groote droefheid van mij en onze vijf Kinderen, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, Vrouwe SASKA JOHANNA KEISER, in den ouderdom van bijna 50 jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van 29 jaren.

BAFLO, 3 Mei 1852.

P. RUTGERS,
V. D. M.

Eenige kennisgeving, — eerst nu geschiedende om afwezige Betrekkingen.

*** Heden morgen ontvingen wij het treurig berigt, dat onze veelgeliefde Zoon HINDERIKUS STEPHANUS DUSSELDORP, in leven *Medecinae Doctor te Warffum*, aldaar zeer subiet is overleden, in den ouderdom van ruim 27 jaren.

ONDERDENDAM, 4 Mei 1852.

G. DUSSELDORP.
H. DUSSELDORP—SUMAN.

*** Heden avond overleed, tot onze diepe droefheid, ons jongste Zoontje HERMANNUS BEREND, in welks bezit wij ons bijna negen maanden mogten verheugen.

GRONINGEN, 5 Mei 1852.

J. F. HUISMAN.
J. R. HUISMAN, geb. SCHUITEMA.

*** Heden namiddag ruim vier uur overleed zacht onze veel geliefde Moeder MAGARETA MAATHUIS, Wedw. van ROELF BERENDS BOERMA, in den gezegenden ouderdom van 91 jaren en twee en eene halve maand.

Smartvol, maar ook met dankbare herinnering wegens het langdurig genot, geven wij hier kennis van aan Vrienden en Bekenden.

SLOGTEREN, 6 Mei 1852.

H. R. BOERMA.
Uit aller naam.

*** Na eene langdurige, smartelijke ziekte, overleed heden morgen, tot bittere droefheid van mij, mijne zes Kinderen en haren eenigen Broeder, mijne geliefde Echtgenoot WOBBECHIEN ALDERTS EDSKES, in den ouderdom van ruim zesenveertig jaren.

MIDWOLDA, 7 Mei 1852.

H. J. BLEEKER.

*** Na eene langdurige ziekte, overleed op heden mijne innig geliefde Echtgenoot HELENA WILLEMINA KUIPER, in den ouderdom van ruim 33 jaren, mij uit een 16jarig huwelijk 5 Kinderen nalatende.

GRONINGEN, 9 Mei 1852.

W. PENAAT.

*** Na eene echtvereeniging van slechts 8 maanden, moest ik heden mijne geliefde Echtgenoot MARIA ALBERDINA KUIPER, in bijna 26jarigen ouderdom, voor het geweld eener langdurige ziekte zien bezwijken.

Hoewel zij haar lijden geduldig, gelaten verdroeg, en kalm ontsliep, is mijne droefheid groot, en vermeerdert, als ik staar op hare weenende Ouders, Broeder en Zuster, die met mij haar gemis betreuren.

GRONINGEN, 7 Mei 1852.

T. TER WEE.

*** Heden ontsliep, zacht en kalm, mijne dierbare en onvergetelijke Echtgenoot KLAASSIEN VAN BOLHUIS, in den bloeijenden leeftijd van 24 jaren, na eene genoegelijke echtverbindtenis van 2 jaren en 6 maanden.

Zwaar treft mij en mijne Betrekkingen deze slag, want ik verlies in haar eene liefhebbende Vrouw en mijn kindje van slechts één jaar, het eenigst pandje onzer liefde, 't welk zij mij heeft achtergelaten, nog te jong om dit verlies met mij te betreuren, eene zorgdragende Moeder.

GRONINGEN, 8 Mei 1852.

P. DEELMAN,
Leedaanzegger.

IEDER, die iets SCHULDIG is aan- of te VORDEREN heeft van nu wijlen **HEKKE UBELS OOSTERHUIS**, vroeger *Schoenmaker* te *Zuidhorn*, wordt verzocht daarvan Opgave of Betaling te doen ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris te *Zuidhorn*, vóór of op den 20sten Mei e.k.

Mr. H. GUICHART ABBRESCH.

Onderscheidene redenen nopen mij te verzoeken, om bij de aanstaande HER STEMMING van **LEDEN** van de **KAMER** van **KOOPHANDEL** en **FABRIJKEN** ter dezer Stede, **buiten aanmerking** te blijven.

GRONINGEN, 10 Mei 1852.

J. HOMAN.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 12den Mei 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, in het Koffijhuis *de Pool*, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

Een overdekt **TJALKSCHIP**, genaamd ***de Vrouw Geertruida***, groot 84 Tonnen, met INVENTARIS, laatst bevaren door den Kapitein J. P. JONKMAN, en thans liggende te *Groningen* aan den Singel, nabij den St. Walburgsboog. — Om te aanvaarden 8 dagen na den Toeslag en kunnen de Gegadigden zich ter bezigtiging van af heden vervoegen bij J. P. JONKMAN, Sluiswachter van de Spilsluizen.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 13den Mei 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein G. F. RASKER, in de Herberg *het Ameland*, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een sterk en welgebouwd **KOFSCHIP, *DE VROUW GEERTRUIDA*** genoemd, groot 71 Tonnen, met kompleten INVENTARIS, zoo als hetzelve is liggende in het Schuitendiep, bij den Poelepoortenboog, te *Groningen*, en in eigendom wordt bevaren door K. H. REUSSIEN. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 10—12 en van 2—5 uur.

*** De ondergeteekenden zijn voornemens op DINGSDAG den 18den Mei 1852, des middags te 12 uur, ten Huize van de Erven TIDDENS, in *de Koornbeurs*, te *Groningen*, en ten overstaan van een' bevoegden **BEAMBTE**, publiek ter verkoop te presenteren:

20 HALVE BOTEN KRENTEN

bij kavelingen van twee Fusten. De Conditiën zullen op den dag van Verkoop en Vrijdags bevorens ten Huize van Verkoop ter inzage liggen.

DE MONCHY & COMP.

HEDEN van 3—6 uur te bezien: de **ROERENDE GOEDEREN**, vroeger breeder gedetailleerd, waarbij nog is gekomen eene partij **MODEARTIKELEN**, welke morgen den 12den Mei, des namiddags te 2 uur, in het VERKOOPHUIS in de OOSTERSTRAAT publiek zullen worden verkocht.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

BOELHUIS IN DE GELKINGESTRAAT.

Op DONDERDAG den 13den Mei e.k., des namiddags om twee uur te beginnen, zullen, vóór en in hetzelve publiek worden verkocht: **MAHON- en EIKENHOUTEN MEUBELEN** en **HUISHOUDELIJKE GOEDEREN**, KLOKKEN, CANAPÉ en BEDDEGOEDEREN, **GOUD** en **ZILVER**, **MANUFAKTUREN**, **ENZ.**, benevens eene **HOUTEN KRAAM**, lang 28 voeten, welke in 't geheel of in perceelen zal worden verkocht en waarmede het eerst zal worden begonnen. — Woensdag namiddag van 2 tot 5 uur te bezien.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

BOELDAG,

op DONDERDAG den 13den Mei 1852, des namiddags precies te 1 uur, aan de Behuizing no. 32, te *Mensingeweer*, van onderscheidene kostbare **MAHONIEHOUTEN** en **ANDERE MEUBELS**, als: TRUMEAU, SECRETAIRE, THEETAFEL met MARMEREN BLADEN, ALBASTEN PENDULE, CANAPÉ, PORSELEINKASTJE, FORTE PIANO van *CLEMENTI*, 6½ Octaaf, RONDE TAFELS, STOMMEKNECHT, TURF- en HOUTKASTJE, groote SPIEGELS ENZ.; ZILVEREN KOFFIJVAAS, THEEPOT, THEEKISTJE, TAFEL- en TABAKSKOMFOREN, ZOUTVAATJES, ENZ.; GOUDEN REPETITIEHOROLOGIE en DITO KETTING, ZILVEREN SOEPLEPELS, 18 groote LEPELS en VORKEN, DESSERTZILVER, ENZ.; supra fijn PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, SCHOORSTEEN- en ANDERE ORNAMENTEN, SCHILDPADDEN KISTJES, THERMOMETER, BAROMETER, WASCHMACHINE, DORDSCHE en ANDERE HAARDEN, KOPER-, TIN- en IJZERWERK; eene KAART van *BECKERINGH* op Linnen, 300 BOEKWERKEN, pl. m. 400 POTTEN met BLOEIJENDE en ANDERE GEWASSEN en hetgeen meer zal worden aangeboden. — Zullende alles des DINGSDAGS en WOENSDAGS van 2 tot 4 uur te bezien zijn.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

GROOTE HOUTBOELDAG,

onder Partikulieren, van diverse gesneden **HOUTWAREN**, als ook **JUFFERS** en **KOLDERS**, bij U. J. REINDERS, aan den Molen *Overwater*, te *Hoogezand*, op DONDERDAG den 13den Mei, des namiddags precies te één uur.

J. VEENHOVEN, Hz., *Griffier.*

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, op VRIJDAG den 14den Mei 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Wedw. ALDERTS, in *de Valk*, te *Winsum*, publiek verkoopen: I. Eene **BEHUIZING**, geteekend no. 35, zijnde eene welbeklante ***BROODBAKKERIJ***, met daarbij behoorende SCHUUR, staande op VRIJ EIGEN GROND, te *Obergum*; en II. De VASTE, ALTIJDDURENDE en ONOPZEGBARE BEKLEMMING van ongeveer 1½ Bunder best *Land*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur 15 Gulden, mede te *Obergum* gelegen, wordende door de Kinderen en Erfgenamen van wijlen ENNE JANS WIERENGA en ZWAANTJE ROELFS KUNST, in leven Ehelieden, in eigendom bezeten.

H. VAN BOLHUIS.

HOUTVEILING,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS.

Op ZATURDAG den 15den Mei 1852, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van eene groote partij beste **VUREN MAATS- en OVERMAATS BALKEN**; eene nieuw aangevoerde lading **DANTZIGER GREENEN BALKEN**, waarbij eene groote partij POSTEN en DEELEN; verder **RIGA- en STETTINER HOUT**, en nieuw aangevoerde **OSTERUSOER- en BREVIGSCHE JUFFERS en ELLINGS, KOLDERS, DEELEN, enz.** Een gedeelte zal zoo mogelijk voetstoots worden verkocht.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

GROOTE VEEVERKOOPING

op **MAANDAG** den 17den Mei 1852, **te *Martenshoek.***

DADELIJK TE HUUR:

een **KOEPEL** met STOOKPLAATS en TUINTJE, gelegen aan den Heereweg. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

D. van der Baan,

Commissionair in Granen te *Groningen*, is uit de Peperstraat VERHUISD naar de **OOSTERSTRAAT**, Oostzijde, het vierde huis zuidwaarts van het Papengangje, over het Logement **de Gouden Zwaan.**

GOUD, ZILVER EN HOROLOGIEN.

De ondergeteekende, zijn' WINKEL van ***GOUDEN*** en ***ZILVERENWERKEN*** en ***HOROLOGIEN*** op heden geopend hebbende, beveelt zich bij deze minzaam aan, terwijl hij door eene **ruime sortering** en eene goede en zuinige behandeling het in hem gestelde vertrouwen hoopt waardig te zijn.

Voor **HEEREN HOROLOGIEMAKERS** is bij ruim voorzien van

FOURNITURES

en **GEREEDSCHAPPEN**, benevens

PENDULE-KLOKKEN.

S. H. DE BEER, Noordzijde aan de Vischmarkt.

I. T. OTTÉ,

in de Heerestraat, te *Groningen*, berigt zijne geëerde Begunstigers, dat zijne **Fabrijk en Magazijn** van **MUZIJKINSTRUMENTEN**, **PIJPEN**, **BRILLEN** en al de daarbij behoorende **ARTIKELEN**, ruim voorzien is, alsook van **LAMPEN**, **PENDULES**, **KRISTAL**, **PORSELEIN**, ENZ., benevens in zeer smaakvolle en goedkoope **PARAPLUIES** en **PARASOLS.**

BLAAUW-, SCHARLAKEN- EN MANUFAKTUURVERWERIJ

van de Wedw. R. VAN DER VEEN, te *Harlingen.*

Bovengenoemde Firma brengt door deze aan hare geëerde Begunstigers ter kennis, dat hare **VERWERIJ** door **aankoop** aanzienlijk is **vergroot**, kunnende door deze uitbreiding van localiteit, de **grootste Commissiën** met den meesten spoed worden uitgevoerd; — belovende eene solide en spoedige behandeling.

Adres voor *Groningen*, bij den Agent J. H. DE GROOT, bij de Korenbeurs.

De ondergeteekende, zijn' **KOEK- en BANKETBAKKERSWINKEL** op heden GEOPEND hebbende, beveelt zich vriendelijk aan in de gunst van zijne geëerde Stad en Landgenooten.

J. CROL, *Koek- en Banketbakker*, Oostzijde in de Oosterstraat, lett. D, no. 18.

Bij D. KIPPERMAN,

aan het Zuiderdiep, lett. E, no. 174, zijn te bekomen: alle Soorten van **LOOD en ZINK**, alles naar den **laagsten prijs.**

Lederhandel.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij zijnen WINKEL in **LEDER** en alle verdere **ARTIKELEN** in dergelijk vak behoorende, heeft geopend, en beveelt zich door deze minzaam in de gunst zijner geëerde Stad- en Landgenooten aan.

H. JANSEN, in de Zwanenstraat.

W. FEIS, R.ZN.,

te *Winschoten*, heeft ontvangen: Eene aanzienlijke partij **MODESTOFFEN** voor **JAPONS**, **MODELLEN** voor **MANTILLES** en vele andere **NOUVEAUTÉS** voor **DAMES**, — alsmede vele fraaije

STOFFEN VOOR HEEREN KLEEDINGSTUKKEN,

als: VESTEN, BUKSKINS, LAKENS, ENZ.; ook **PARAPLUIES**, **PARASOLS**, **TAPIJTEN**, **CARPETTEN**, **BEDDEGOEDEREN**, **VEREN**, **LINNENS**, **ENZ.**; beveelt zich ten vriendelijkste aan.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten dat hij den **VICTUALIE- en KRUIDENIERSWINKEL** van den Heer R. ZWART, aan de Zuiderhaven alhier, heeft OVERGENOMEN en voor zijne rekening zal voortzetten; waartoe hij zich, onder belofte van eene alleszins prompte behandeling, beleefdelijk aanbeveelt.

W. KEIZER, H.z.

A. en S. Feenstra

hebben het genoegen bekend te maken, dat zij hunnen WINKEL in **SJAALS**, OMSLAGDOEKEN, ECHTE FRANSCHE ZIJDE, PAARSCHE BONTEN, DEKENS, allerlei soorten van **WITTE** en **ZWARTE GOEDEREN**, GARENS, LINTEN enz. enz., hebben **geopend** in de Brugstraat te *Groningen*, Noordzijde, en nemen de vrijheid zich in de begunstiging van hare Stad- en Ommelandsche beleefdelijk aan te bevelen. Zij zullen trachten door **solide bediening** en **civiele prijzen** zich die begunstiging duurzaam te verwerven.

J. W. SMIT, bij den St.-Jansboog, verkoopt het N. pd. **ROGGEBROOD** tot 9, **COMIES** tot 1, **TARWEMEEL** tot 28 en **ROGGEMEEL** à 19 Cts.

De **KORENSCHIPPERS** van ***Uithuizen***, vroeger bij A. SUTHOLTE, zijn thans gelogeerd bij **D. BAZUIN**, Oostzijde aan het Boterdiep. BESTELLINGEN of BEZORGING van GOEDEREN ten zijnen huize.

De Weduwe **J. JANSONIUS** van *Groningen*, heeft de eer hare geëerde Begunstigers te berigten, dat zij weder alhier gearriveerd is met hare **Wafelkraam** en is geplaatst de eerste Kraam van de *Korenbeurs*; belooft eene prompte bediening; terwijl zij zich als Weduwe minzaam aanbeveelt in de gunst van hare geëerde Begunstigers, die zij reeds eene reeks van jaren met haren Man heeft mogen genieten.

LEEST HIER!

De ondergeteekende maakt aan het geëerde Publiek bekend, dat hij met zijne **WAFELKRAAM** geplaatst is de **vierde Kraam** aan Der-Akerkhof; belovende eene prompte en zindelijke bediening.

NB. Verzoekt vriendelijk op den naam te letten.

ANTONI DE VRIES, van *Groningen.*

A. J. POORTMAN, ***Wafelbakker***, staande de **derde Kraam** van de *Korenbeurs*, beveelt zich vriendelijk aan in het **Bakken** van best **WAFELEN**; verzoekt gunst en rekommandatie.

UIT DE HAND TE KOOP

Eene zoo goed als nieuwe en komplete **APOTHEEK** voor een' **Medecinae Doctor** te Lande, waarbij zich ook **VERLOSKUNDIGE INSTRUMENTEN** bevinden. Te bevragen bij den Apotheker VAN WERMESKERKEN te *Groningen.*

De Heer **H. HELMENS**, van de Nieuwen Weg, in *Groningen*, is de 23sten Maart bij den Heer RIKKERS komen verklaren, dat zijne Vrouw die lang en hevig aan Rheumatische Hoofdpijnen geleden had, door het dragen van een' **GOLDBERGERSCHEN KETTING** genezen is. Hij gaf daarbij zijn' wensch te kennen, dat aan zijne verklaring, ten behoeve van allen, die aan deze ziekte lijden, publiciteit mogt gegeven worden.

De Heer RIKKERS ontving nog eene dergelijke verklaring van eene andere Jufvrouw in *Groningen*, die altijd, zoo lang haar heugt, aan Hoofdpijn geleden had, en die door een' Ketting daarvan bevrijd geworden is. — De echte **GOLDBERGERSCHE KETTINGEN** zijn onderstaande Depôts te koop:

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS, te *Assen* bij P. A. v. GORCUM, te *Delfzijl* bij A. W. C. KEYZER, te *Groningen* bij C. RIKKERS, J. L. LAGRO, JR. en M. GAASBEEK, te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE, te *Veendam* bij S SAVENYE, te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de overige Steden des Rijks.

---

4 à 5 TIMMERLIEDEN,

die dadelijk **WERK** verlangen, kunnen zulks bekomen bij W. SIKKENS, te *Zuidlaren.*

Een à twee **KUIPERSKNECHTEN**, hun werk verstaande, kunnen voor goed loon werk bekomen bij U. GROENVELD, in de Oude Ebbingestraat, te *Groningen.*

Er worden terstond gevraagd: eene **MODISTE**, als WINKELJUFVROUW, in het vak van **Manufakturen** bekend; alsmede een **JONGELING** en eene **JONGE JUFVROUW** om in dit Vak te worden opgeleid. Adres (met opgaaf van ouderdom en religie) bij den Boekv. S. C. VAN DER SLEESEN, met brieven (franco) onder letter H.

TEN GEBRUIKE VAN

Ingenieurs, Constructeurs, Magazijnmeesters, Houtkoopers, Architecten, Aannemers van Publieke Werken, Landmeters, Wijnroeijers, Administrateurs, Fabrikanten, Kooplieden, enz., enz.,

debiteren de Boekhandelaars **VAN BENTHEM & JUTTING**, te *Middelburg*, met succes:

TAFELS,

bevattende, in kubieke Ellen, den Inhoud van vierkant Bezaagd en Rondhout van verschillende afmetingen, of wel, **ALGEMEENE TAFELS**, om den Inhoud van **Parallelopipedums**, **Vierhoekige Piramides**, **Cilinders**, **Afgeknotte Kegels**, **Bollen**, **Vaten**, **enz.**, te berekenen; met bijgevoegde **Multiplicatie-Tafels**, waarin alle Producten van 2 × 2 tot 320 × 101101 voorkomen, eene **Intrest-Tafel**, enz. Door ***A. Kz. VAN NOPPEN.*** Prijs *f* 6.

Bestellingen kunnen door alle Boekhandelaars in Nederland geschieden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

MEI 1852.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
2	753,15	755,80	758,58	3,3	5,3	4,3	0,94	0,70	0,73	N.	N.	N.t.O.	betrokken	betrokken	betrokken
3	762,18	762,96	764,54	6,0	8,0	4,6	0,52	0,52	0,73	N.t.O.	N.t.O.	N.	„	bewolkt	helder
4	765,10	764,73	765,31	7,1	10,8	5,5	0,55	0,45	0,80	N.	N.	N.t.W.	weinig bewolkt	weinig bewolkt	„
5	765,89	766,16	766,64	8,0	10,8	6,3	0,74	0,61	0,82	N.t.W.	N.N.W.	„	betrokken	bewolkt	weinig bewolkt
6	766 27	765,21	764,71	9,3	12,5	7,2	0,75	0,57	0,83	N.W.t.N.	„		bewolkt	„	bewolkt
7	764,48	763,68	763,25	9,7	13,5	8,3	0,78	0,63	0,81	N.t.W.	N.t.W.	N.W.t.N.	„	„	weinig bewolkt
8	762,37	761,68	761,86	11,2	14,2	11,4	0,67	0,67	0,84	Z.W.	Z.W.t.W.	W.Z.W.	„	betrokken	betrokken

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 11*den Mei* 1852, *no.* 38.

NIEUWSTIJDINGEN.

EGYPTE.

De Londensche *Times* heeft de volgende berigten uit Alexandrië van den 21sten April ontvangen: „ Door tusschenkomst van den gezant der Porte, *Fuad*-effendi, zijn de oneenigheden tusschen den Sultan en *Abbas*-pacha, althans voor eenen tijd lang, vereffend, daar de Sultan zich heeft laten bewegen om al zijne vorderingen voor den tijd van zeven jaren te laten varen. Het bestuur van Egypte zal derhalve gedurende dat tijdperk op denzelfden voet blijven als tot nog toe, terwijl het de Porte zal vrijstaan, bij den afloop van hetzelve, hare eischen weder te berde te brengen.

„ Door den alhier gevestigden Britschen agent voor het postwezen zijn schikkingen met de Egyptische regering gemaakt, waarbij deze zich verbindt, de Indische brievenmalen over haar grondgebied te vervoeren, in 70 uren van Suez naar Alexandrië en in 75 uren van Alexandrië naar Suez, waardoor eene tijdwinst van 10 of 12 uren wordt verkregen. Hiervoor zal de Egyptische regering jaarlijks 6000 L. st. ontvangen.

„ Met het aanleggen van den spoorweg vordert men goed; men verwacht binnen kort de aankomst van verscheidene schepen met spoorstaven.”

DUITSCHLAND.

De hertog van Nassau heeft den 3den dezer een val van 't paard gedaan en zijn been gebroken.

— Dezer dagen zijn bij de Eerste Kamer in Pruissen twee petitiën ingekomen, waarin bepaaldelijk wordt aangedrongen op de afschaffing van de Constitutie. Bij de eene, afkomstig uit de Priegnitz en onderteekend door eene menigte predikanten, schoolmeesters en schouten, wordt de Kamer verzocht, om den Koning zijnen op de Grondwet afgelegden eed terug te geven.

De Tweede Kamer in Pruissen heeft met 134 tegen 115 stemmen *verworpen* het regerings-voorstel tot verhooging van de belasting op de beetwortelsuiker.

Dezelfde Kamer heeft den 6den dezer het bij koninklijke boodschap ingediend wets-ontwerp nopens de toekomstige zamenstelling der Eerste Kamer *verworpen*. Het ontwerp der regering, de voorstellen der gunstig gestemde commissie en alle aangebragte amendementen zijn bij hoofdelijke stemming *verworpen*.

[De beraadslagingen over het voorstel zijn belangrijk geweest. De minister *van Manteuffel* is begonnen te verklaren, dat eene verwerping ernstiger gevolgen zoude kunnen hebben dan eene ministeriele wijziging.

De heer *Simson* heeft het voorstel bestreden en duidelijk doen uitkomen, dat de instelling van 't Pairschap slechts de vestiging van het despotisme, de vernietiging van 't constitutionele stelsel bedoelde. — De graaf *v. Arnim Boytzenburg* heeft openhartig erkend, dat hij voor het ontwerp zou stemmen, omdat hij het constitutionele stelsel als ongeschikt voor Pruissen beschouwde, en in de aanneming van 't Koninklijk voorstel eene eerste schrede zag, om dat te doen vallen.

Hij wenschte niets liever, dan vernietiging van 't constitutionele stelsel.

Men begrijpt, dat de redevoering van den heer *v. Arnim* vóór 't voorstel juist veel heeft bijgedragen, om het te doen vallen met 181 tegen 131 stemmen.]

— De Bremer senaat heeft bekend gemaakt, dat alle artikels in de grondwet van 1849, die in strijd zijn met de geoctrooijeerde grondwet van 1815, zijn en blijven afgeschaft.

— Bij rescript van den 19den Maart j.l. heeft de Koning van Hannover het beschermheerschap over de in Hannover bestaande vrijmetselaarsloges, overeenkomstig een door dezelve gedaan verzoek, aanvaard „ in het vertrouwen op den goeden geest dier loges, welke alleen de zuivere vrijmetselarij en de getrouwe vervulling der onderdaanspligten ten doel hebben.” — Terwijl de Duitsche bladen dit rescript thans mededeelen, melden zij tevens dat in Saksen aan al de officieren des legers, die tot de orde der vrijmetselaars behooren, door het ministerie van oorlog bevel gegeven is om hun lidmaatschap op te zeggen, of anders hun ontslag te nemen uit de dienst. De minister van oorlog, deswege in de Kamer geïnterpelleerd, heeft zulks bevestigd.

— Het ministerie van onderwijs te Weenen heeft aan verscheidene geleerden de bezorging eener nieuwe uitgave der klassieke auteurs opgedragen, in zoodanigen vorm als het geschiktste is voor het onderwijs op de gymnasiën.

— De Hongaarsche koopman *Heinrich* is in hechtenis, omdat hij zijn broeder, die als lid van den Rijksdag erg gecompromitteerd is, zijn eigen pas heeft gegeven, waarmede deze, in Hongarije teruggekeerd, zijne geldelijke aangelegenheden heeft kunnen regelen. Toen de regering het bedrog ontdekte, was gelukkig de balling weder op vrijen bodem. Zijn broeder zal nu de stoutheid duur bekoopen.

— Men schrijft uit Koningsbergen, dat den 3den Mei het kruidmagazijn nabij het fort Friedrichsburg in de lucht gevlogen is. Verscheidene personen zijn daarbij omgekomen; men spreekt van drie dooden en vier gekwetsten. De verwoesting aan gebouwen in de nabijheid zou vreeselijk zijn.

— De kommandant van het te Gothenburg van eene reis rondom de wereld wedergekeerde korvet *Antilope* heeft in de Zuidzee drie eilanden ontdekt, welke op geene kaart zijn aangeduid. Zij liggen tusschen Japan en het eiland Loe-Tsjoe op 20° NBr. en tusschen de 128 en 130° O. L. van Greenwich. Aan een dezer eilanden is de naam van *Prins Oscar* gegeven.

— Het berigt van eene schikking tusschen de Deensche regering en den hertog *van Augustenberg* bevestigt zich.

— Den 1sten dezer zijn te Bremerhaven de hulpofficieren, beambten enz. der Duitsche vloot, met eene toelage van 3 maanden traktement ontslagen en velen hunner zien zich daardoor plotseling in knellende omstandigheden gebragt. Bereids zijn te Bremen geldinzamelingen ten hunnen behoeve begonnen en wil men daarvoor de algemeene deelneming inroepen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 6 Mei.

In de zitting van het Huis der Lords van j.l. Dingsdag heeft lord *Lyndhurst* voorgesteld om eene wet in te dienen, waarbij de straffen, voortspruitende uit de weigering om den eed af te leggen in het Huis der Gemeenten, worden afgeschaft. Lord *Derby* heeft deze motie niet bestreden, welke dan ook is aangenomen. — Deze maatregel is een gevolg van de bekende kwestie met den heer *Salomons*.

Het Huis der Gemeenten heeft Dingsdag avond de beraadslaging over de wet op de militie aangevangen. De heeren *Bright*, *Cobden* en *Hume* hebben de verdaging der discussie voorgesteld; dit voorstel is echter verworpen.

— Er is in Londen eene vereeniging opgerigt, om de hondendieven te vervolgen. Gisteren hield zij hare maandelijksche vergadering in *New-Bondstreet*. Uit het verslag van den secretaris bleek, dat de voornaamste mannen de poging der vereeniging toejuichten, beschermden en ondersteunden. Zij heeft in de laatste dagen twee schitterende daden verrigt, door twee vermaarde hondendieven, die hunne misdadige industrie sinds lang ongestraft uitoefenden, tot zes en drie maanden gevangenis te doen veroordeelen.

— Men heeft het berigt ontvangen, dat het te Liverpool te huis behoorende schip *Mary* op de hoogte van de Goudkust, door het vlam vatten van 200 vaten buskruid, is in de lucht gevlogen, de equipaadje had den tijd zich met de booten te redden.

— In den loop der maand April zijn niet minder dan 25,492 landverhuizers *uit de haven van Liverpool* naar de Vereenigde Staten overgevoerd. Dit is het grootste getal, dat immer van daar in eene maand is vertrokken.

— Tot heden maakte men alleen broeikassen, en kweekte de planten uit de heete luchtstreken aan. Prof *Simpson* te Edinburgh heeft thans het tegenovergestelde beproefd, en kweekt de planten, die ijskoude voor haren wasdom behoeven, in een daartoe ingerigt gebouw, waarvoor eigenlijk nog een korte en geschikte naam moet gevonden worden. De planten van de Alpen en uit de noordelijke ijsstreken, blijven in dat gebouw met sneeuw en ijs bedekt, en groeijen uitmuntend. Algemeene verwondering verwekt een exemplaar der *Rhododendron nivale*, die tot heden alleen op de met eeuwige sneeuw bedekte toppen van den Himmalaya groeide.

— De rajah van Coorg, een der vorstendommen van Indostan, is gisteren met de *Euxine* te Southampton aangekomen. Hij heeft zich naar Engeland begeven, om de opvoeding zijner dochter te voltooijen, en wordt door zijne twee vrouwen en zes dienstboden vergezeld. Gedurende den overtogt, heeft hij zich voortdurend bij de passagiers aangesloten, met hen gedineerd, enz.; maar zijne vrouwen werden zorgvuldig afgezonderd gehouden en aan elken nieuwsgierigen blik onttrokken.

Van den 8sten. Volgens berigten van de Kaap de Goede Hoop, d.d. 1sten April, was het stoomschip *Megara*, met troepen en amunitie, eindelijk na 77 dagen reis voor de Kaapstad aangekomen; er was gedurende de reis driemaal brand aan boord geweest. Van de grenzen had men vernomen, dat er weder eene ontmoeting met de Kaffers had plaats gehad, doch dat zij een algemeen en beslissend gevecht trachten te ontwijken. De kolonisten hadden met leedwezen vernomen, dat sir *Harry Smith* was teruggeroepen.

— Gedurende het Paaschfeest heeft eene rooverbende in de synagoge van het stadje Karnebot, in Turkije, weten door te dringen en er voor eene waarde van 60- a 70,000 piasters gestolen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Mei.

Zoo men zegt, houdt men zich op het ministerie van binnenlandsche zaken bezig met het leggen der grondslagen van eene centrale statistiek. Door middel van gemeentelijke, kantonnale en departementale annalen, wier centrum te Parijs zal zijn, zou men tot zekere hoogte de geheele administratie in handen hebben.

— Het gouvernement heeft thans met ernst het oog gevestigd op het instellen van nieuwe bad- en wasch-inrigtingen. De architect *Vugny* heeft nieuwe plannen ontworpen, volgens welke de nieuwe inrigtingen zullen worden aangelegd in de wijk du Temple en op den faubourg St. Antoine. Volgens het stelsel, zou aan elk arbeider eene kaart afgegeven worden, krachtens welke hij, eenmaal 's weeks of vijftigmaal in het jaar, van de badinrigting gebruik zal kunnen maken.

— De departementale dagbladen vermelden sedert eenige dagen een niet gering aantal leden van departementsraden, die geweigerd hebben den eed van trouw aan het staatshoofd en aan de staatsregeling af te leggen, en liever hunne betrekking hebben willen verliezen.

Wij hebben reeds vroeger gemeld, dat de eed aan het bewind van *Lodewijk Napoleon* door meer beambten geweigerd is, dan men wel verwacht had.

(De heeren *Cousin* en *Vaillemain*, hoogleeraren in de letteren aan het *Collège de France*, zijn op pensioen gesteld. Zij weigerden beiden den eed aan den President en de constitutie te zweeren.)

— De regeringsbladen berigten, dat de minister van openbare werken in het belang van den landbouw besloten heeft, geologische kaarten te doen vervaardigen, die aanwijzen, uit welke bestanddeelen de grond in de onderscheidene oorden des lands is zamengesteld.

— Voor het feest van den 10den Mei, de inzegening der adelaren voor het leger, zijn groote toebereidselen gemaakt. Tegen de militaire school aan worden de tribunes gevestigd, die de groote staatsligchamen en de 12,000 genoodigden zullen moeten opnemen. Elk der vensters van de 1ste verdieping vormt eene deur, om tot eene tribune te komen. In het midden, waar het groote balkon is, dat voor deze gelegenheid wordt afgebroken, komt eene groote galerij voor de staatsligchamen. Onder het uurwerk is de plaats van den President, waartoe eene trap leidt van 16 ellen breedte. Vlak hier tegenover is het groote altaar, voor 'twelk de aartsbisschop eene mis zal vieren, waarbij de gezamenlijke muzijkkorpsen van het garnizoen stukken zullen uitvoeren van de mis van den heer *Adam*, daartoe gearrangeerd door den heer *Klossé*, prof. aan 't conservatoire. 1000 musici zullen aan deze groote uitvoering medewerken; de vokale partijen zullen door het koper instrumentaal der kavallerie-muzijk worden voorgedragen.

Nadat de President de adelaren heeft uitgedeeld aan de kolonels met de deputatiën hunner regementen, die op de groote trappen zullen geschaard staan, zullen ze allen rondom het groote altaar plaats nemen, waar de aartsbisschop de adelaren zal inzegenen.

Het defileren zal hierop een aanvang nemen, waartoe de President zich te paard zal plaatsen tusschen het altaar en den grooten trap. 60,000 man troepen zullen op het Marsplein bijeen wezen.

Men verzekert, dat bij het feest zeven vrouwen (meestal marketentsters) decoratiën uit handen van den President zullen ontvangen.

Het bal van den avond zal schitterend zijn; er zijn tegen alle mogelijke ongelukken van zoo'n avond maatregelen van voorzorg genomen

Een groot aantal officieren van de legers van onderscheidene Europesche Staten zijn reeds aangekomen om het militaire feest van den 10den Mei bij te wonen, onder anderen Engelsche, Oostenrijksche, Russische, Turksche, Pruisissche, Sardinische, Napelsche en Romeinsche. Nederlandsche vinden wij nog niet vermeld.

In afwachting van het feest, heeft men heden eene godsdienstige plegtigheid met veel luister gevierd, te weten eene lijkdienst in het hotel der Invaliden, ter herinnering aan het overlijden van Keizer *Napoleon*. Het is geenszins te verwonderen, dat men dezen verjaardag op zoo plegtige wijze viert, op het oogenblik dat men alle herinneringen, alle instellingen, ja zelfs de modes van het keizerrijk met zoo veel zorg oprakelt. De President en al de staatsligchamen hebben de lijkmis in het hotel der Invaliden bijgewoond. Overigens heeft deze plegtigheid niets opmerkelijks opgeleverd.

— Het is regt aardig om te zien hoe al de Bonaparten handelen. Vroeger, toen de republiek in bloei was, waren ze meest allen republikeinen, zelfs roode. *L. Napoleon*, onder anderen, was reeds republikein en socialist, vóór dat de republiek nog tot stand kwam; de prins *de Canino* was het zoo zeer, dat hij den paus dwong Rome te ontvlugten. Op dit oogenblik zijn echter de zaken geweldig veranderd. Nu zijn al de Bonaparten om het meest monarchiek, en zelfs despotiek.

— Men herinnert zich, dat bij het decreet van den 22sten Jan. aan de leden der familie *Bonaparte* alle reclames op den staat zijn ontzegd, en deze waren nog al aanzienlijk. Geen wonder dus, dat de leden der familie *Bonaparte* zeer ontevreden waren, vooral de prinses *Camerata*, die kort te voren door de regtbank van eersten aanleg de regten had zien erkennen, welke zij had door hare moeder *Elisa Bacciochi*. De President beloofde haar en *Lucien Murat*, wiens eischen zeer hoog waren, schadeloos te stellen. Dit heeft hij gedaan door middel van de 12 mill., welke hem als tractement zijn toegestaan. Thans is de overeenkomst bepaald vastgesteld. De maarschalk *Jerome* ontvangt 2 millioen, de prinses *Camerata* 1 millioen, *Lucien Murat* 1 millioen, de beide zusters van *Murat*, de prins van *Canino*, *Lucien*, *Antonie* en *Pierre Bonaparte* ieder 200,000 fr., te zamen vier millioen tweemaal honderdduizend francs. Het geldt hier geene jaarlijksche renten, maar eene som in eens te betalen. De President heeft slechts een gedeelte voldaan en zal maandelijks daarmede voortgaan, doch ook de interest er bijvoegen.

— Het groote glazen paleis, dat in de Champs-Elysées zal worden opgerigt, zal nog hooger zijn dan de kerk van Notre-Dame, en de gegoten ijzeren zuilen, welke het dak dragen, zullen van onderen niet minder dan eene el omvang hebben. Thans is tot een en ander reeds een kapitaal van 7 millioen bijeengebragt.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 Mei.

De heer *v. d. Branden de Reeth*, lid van de Kamer der Gedeputeerden, is te Mechelen tot eene geldboete van 19 franken veroordeeld, wegens het mishandelen van eenen geestelijke op de openbare straat, dien hij verdacht hield van ongeoorloofde praktijken aan het ziekbed zijner schoonmoeder. De beleedigde zal den veroordeelde daarenboven in regten betrekken, ter zake van kosten en schaden. — De baron *de Heusch*, kapitein der artillerie, die te Gend een jong meisje, door middel van gepleegd geweld, uit een klooster heeft ontvoerd, wordt deswege te Gend in regten vervolgd. Tegen hem is eene gevangenisstraf van twee jaren gevorderd.

— De akademie van België, klasse der letteren, heeft in de zitting van den 5den Mei, den heer *Vincent Wery*, van Bergen, de gouden medaille toegekend voor zijne memorie, in antwoord op deze prijsvraag: „ Welk is het wettig aandeel geweest van de bijzondere liefdadigheid en van de openbare weldadigheid in de inrigting van den bijstand, aan de lijdende klassen der zamenleving te vergunnen.”

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 5den Mei.

In de zitting van heden is ingekomen het verslag omtrent den staat van de hooge-, middelbare en lagere scholen over 1850 — 1851 De beraadslagingen over het voorstel, houdende wijzigingen in het reglement van orde van 1849, zijn voortgezet. Nadat de afzonderlijke artikelen waren aangenomen, is het gewijzigd reglement in zijn geheel met 43 tegen 2 stemmen, die van de heeren *van Eck* en *Mackay*, aangenomen. — De vergadering heeft den aanvang der beraadslaging over het wets-ontwerp betreffende de regterlijke organisatie bepaald op Woensdag aanstaande, des voormiddags te elf uur.

In de zitting van den 4den Mei van de Tweede Kamer der Staten Generaal zijn o. a. ingekomen eenendertig adressen, houdende bedenkingen tegen de voorgedragene wet op het armbestuur, waaronder uit Groningen, van den kerkeraad der Herv. gemeente van Westerwijtwerd; van den predikant en een lid der Herv. gemeente te Delfzijl; van den predikant der Herv. gemeente te Bellingwolde; van leden van den kerkeraad der Doopsgezinde gemeente aan den Horn; — uit Drenthe, van den kerkeraad der Herv. gemeente te Assen.

'S GRAVENHAGE, 6 Mei.

Z. M. heeft bij besluit van den 3den dezer eene staats-commissie benoemd, tot het uitbrengen van een rapport omtrent eene politiewet. Dat besluit is geheel overeenkomstig de toezegging, door den minister van justitie, in de zitting der Eerste Kamer van den 22sten April j.l. gedaan. Die commissie zal haar gevoelen behooren uit te brengen, zoowel aangaande het verband tusschen de gemeentelijke en algemeene politie, als ten aanzien der bevoegdheid van de ambtenaren der politie, om hun gezag met klem uit te oefenen.

De hierboven bedoelde commissie is zamengesteld als volgt: mr. *H. Provó Kluit*, lid der Tweede Kamer, te Amsterdam; mr. *Staats Evers*, proc.-generaal te Arnhem; mr. *Pape*, offic. v. justitie te 's Bosch; *van Dorp*, directeur van politie te Rotterdam; mr. *Pringle*, regter te Leiden; mr. *de Rouville*, burgemeester te Brielle, en mr. *Tydeman*, advokaat, te Amsterdam.

— De Hooge Raad, kamer van strafzaken, heeft eergisteren uitspraak gedaan in de bekende zaak van *S. G. Mollinger*, requirant tegen een arrest van het hof in Limburg, het arrest vernietigd, voor zooveel betreft de qualificatie, en, ten principale regt doende, den requirant schuldig verklaard aan poging tot opligting, en hem veroordeeld tot 5 jaren gevangenisstraf en *f* 1500 boete.

Van den 9den. Morgen zullen al de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal vergaderen, om te onderzoeken het ontwerp van wet, strekkende tot aanvulling der aanhangige wet nopens de Regterlijke Organisatie, waarover aanstaanden Woensdag de beraadslagingen bij de Tweede Kamer zullen aanvangen.

— In de zitting van den Hoogen Raad, burgerlijke kamer, van den 6den dezer, heeft de procureur-generaal conclusie genomen in de zaak van *M. G. Versteeg Jr.* en *D. G. Versteeg*, tegen een vonnis der regtbank te Amersfoort van den 10den April j.l., waarbij, met bevestiging der beslissing van den gemeenteraad te Leersum, niet toegelaten is, dat hunne namen op de kiezerslijsten zouden worden geplaatst. De procureur-generaal heeft geconcludeerd tot vernietiging van dat vonnis, en dat de hooge raad, ten principale, alsnog zal gelasten, dat hunne namen daarop worden gesteld, en tot veroordeeling der gemeente Leersum in de kosten. Uitspraak den 13den Mei.

— De korporaal *van den Brugge*, van de batterij veldartillerie, die bij de oefeningen in de vlakte van Waalsdorp het ongeluk heeft gehad zijn been te breken, is uit de garnizoens-ziekenzaal naar het *Willems-Hospitaal* van H. M. de Koningin-Moeder overgebragt, ten einde aldaar verder verpleegd te worden. Men koestert alle hoop op zijn volkomen herstel. H. M. legt bijna dagelijks bezoeken in het hospitaal af. De korporaal *v. d. Brugge* is tot den rang van onderofficier bevorderd.

AMSTERDAM, 6 Mei.

Door de heeren *W. H. de Heus*, van Utrecht, en *Th. Previnaire*, van Haarlem, is concessie aangevraagd tot den aanleg van een' spoorweg, van af de Klomp, langs Apeldoorn naar Deventer en van daar naar Rheine.

— In 1846 bedroeg het aantal personen, die bij hunne komst in de gevangenis *niet* konden lezen en schrijven 1684; in 1847 2046; in 1848 1849; in 1849 1608, zijnde nagenoeg *twee vijfde* der personen, die gevangenisstraf ondergingen. Van deze personen hebben in de gevangenis genoegzame vorderingen in het lezen en schrijven gemaakt, in 1846 711; 1847 724; 1848 671; 1849 614; zijnde iets minder dan het *twee vijfde* gedeelte.

— In het kiesdistrikt Hoorn is, bij de herstemming tot lid der Tweede Kamer van de Staten Generaal, verkozen de heer mr. *A. S. van Nierop*. Hij bekwam 957, en de heer jhr. *P. Opperdoes Alewijn* 763 stemmen.

— Met belangstelling vernemen wij, en deelen wij aan ons kunstminnend publiek mede, dat de vermaarde tragedienne *Rachel*, tegen het einde van Junij e. k., in de stads schouwburg alhier, met een haar vergezellend gezelschap eenige voorstellingen geven, en in de schoonste, zoo oude als nieuwe rollen van haar repertoire zal optreden. Ook de Koninklijke schouwburg is haar tot hetzelfde doeleinde voor dat tijdstip afgestaan.

DORDRECHT, 5 Mei.

Heden had op de rivier voor deze stad, door schoon weder begunstigd, de aangekondigde wedstrijd plaats van de *Kon. Ned. Yacht-Club*.

LEIDEN, 7 Mei.

De raad, van oordeel zijnde dat de gemeente niet wettelijk verpligt is transport- en verplegingskosten van veroordeelde bedelaars te betalen, stond daarvoor geene gelden toe op de begrooting van dit jaar, maar verlangende op meer voldoende en min kostbare wijze, dan door opzending, de bedelarij tegen te gaan, droeg hij aan eene commissie op daartoe maatregelen te beramen. Op voorstel van die commissie, heeft de raad nu, in zijne zitting van heden, besloten tot de oprigting van een werkhuis, waarin alle behoeftigen zullen kunnen worden genomen, om daar gedurende den dag te verblijven en tegen arbeid voldoend voedsel en een gering loon te genieten.

LEEUWARDEN, 6 Mei.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 67 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de in werking treding van de betrekkelijke reglementaire verordeningen (17*den December* 1849) een totaal van 4701 runderen.

— Wij vernemen, dat ook de heer mr. *S. van Welderen* baron *Rengers*, burgemeester van Wijmbritseradeel te IJsbrechtum, door Z. M. tot kommandeur van de orde der Eikenkroon is benoemd.

ASSEN, 6 Mei.

Bij besluit van den 3den Mei, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, op zijn verzoek eervol te ontslaan *B. W. Kijmmell*, als burgemeester van Peize.

— Bij besluit van den 5den Mei, heeft Zijne Majesteit tot auditeur bij den schuttersraad der dienstdoende schutterij te Meppel benoemd *L. Schukking jr.*

GRONINGEN, 10 Mei.

De rector en senaat van deze hoogeschool hebben bij een decreet van den 3den Mei de studenten der hoogeschool openlijk hunne tevredenheid te kennen gegeven over de vele oplettendheden door hen aan Z. M. den Koning, bij H.D. vereerend verblijf in deze akademiestad bewezen. Zij hebben hen daarbij hunnen dank betuigd, dat zij getoond hadden bezield te zijn van warme liefde voor dien Vorst, die herhaaldelijk, zoo aan de curatoren, den senaat, als ook aan de studenten zelve verklaard had gevoelig te zijn voor de bewijzen van hulde en eerbied jegens hem. Het was dan ook aan den senaat, wien de waardigheid en de bloei der Groninger hoogeschool zoo zeer ter harte gaat, hoogst aangenaam geweest dat de Vorst zijne tevredenheid had te kennen gegeven, en de senaat hoopte en vertrouwde, dat zij van eene opregte en standvastige liefde jegens Vorst en Vaderland ook in het vervolg zouden vervuld blijven.

— De studenten onzer Hoogeschool zullen, blijkens annonce hier achter, op Woensdag e.k. weder hun gewoon jaarlijksch schuttersfeest houden, op het land bij *Kostverloren*, buiten de Apoort.

— Naar men verneemt, is heden door het provinciaal geregtshof van Groningen uitspraak gedaan in de zaak tegen PIETER DANIEL RIGA en THOMAS of THOMAS BERNARDUS KORTENBERG (zie de vorige courant); het hof heeft de feiten, alsmede de schuld van de beschuldigden daaraan, als wettig en overtuigend bewezen aangenomen en hen mitsdien schuldig verklaard aan *twee diefstallen, gepleegd bij nacht, door meer dan één persoon, van welke de ééne in een bewoond huis*, en zulks ten aanzien van den *tweeden* beschuldigde, met *herhaling van misdaad*; en te dier zake THOMAS BERNARDUS KORTENBERG veroordeeld tot *tepronkstelling* op een schavot gedurende *een vierde uurs* en daarna door middel van een heet ijzer op den regter schouder met de letter T *gebrandmerkt* te worden — en PIETER DANIEL RIGA verklaard *eerloos*; — wijders beiden veroordeeld tot confinement in een rasp- of tuchthuis, den *eersten*, RIGA, voor den tijd van *vijf* — en den *tweeden*, KORTENBERG, voor den tijd van *acht achtereenvolgende jaren*, alsmede beiden te zamen en ieder voor het geheel, ten behoeve van den Staat, in de kosten der procedure.

— Blijkens de hierachter geplaatste aankondiging zal de tentoonstelling van schilderijen van levende Nederlandsche meesters, van wege het genootschap *Pictura* alhier, geopend worden op morgen, den 11den Mei. — Voorshands zal het voldoende zijn mede te deelen, dat tot dusverre reeds 243 schilderijen en 9 andere kunstwerken (beeldhouwwerk, enz.) ter bezigtiging zijn geëxposeerd, waaronder, naar wij vernemen, zeer uitnemende stukken, 't welk men al dadelijk zal bevroeden, als wij zeggen, dat er onder de tentoongestelde stukken voorkomen van de beide BRENHAUS DE GROOT, VAN GIRSE, J. A. KRUSEMAN (3 schilderijen uit de gewijde geschiedenis), DE RIJK, VERSCHUUR, en andere meesters. Ook hebben de heeren H. HOLLÄNDER, C.z. en J. ISRAËLS, beide thans te Amsterdam, de tentoonstelling ieder met eene bijdrage versierd.

— Het volgende wordt ons als behoorende tot de meer zeldzaam voorkomende voorvallen in deze streken, ter opname medegedeeld: Zekere OTTO RADIGS, van beroep broodbakker, geboren te Winschoten, was sedert bijna twee jaren als knecht werkzaam in de bakkerij van de wedw. L. POLAK, op de Nieuwstad alhier. Tusschen deze beide personen nu werd onderling de belofte gedaan, van elkander te zullen huwen. Dien ten gevolge vroeg en verkreeg genoemde RADIGS sedert meer dan één jaar onderwijs in de Isr. godsdienst, van en onder de leiding van J. L. AKKER, vroeger onderwijzer alhier en thans werkzaam bij de zich noemende Oud-Israëlietische afgescheidenen alhier, ten einde van het Luthersche kerkgenootschap tot het Israëlietische over te gaan en wel bij de gezegde afgescheidene vereeniging. Die overgang heeft dan ook werkelijk plaats gehad op den 12den April l.l., te Amsterdam, onder de vereischte ceremoniën. Aanstaanden Woensdag wordt hij alhier terugverwacht en zal hij nu eerstdaags, naar men ons berigt, met bovengenoemde wedw. in den echt worden verbonden.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 73, bevat eene circulaire van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d.d. 5den Mei 1852, no. 12, houdende aanbeveling, om voor het in alle opzigten volledig opmaken der attestatiën de vita, enz. te zorgen.

Het Blad no. 74 bevat een besluit van Gedeputeerde Staten, d.d. 6den Mei 1852, no. 8, houdende mededeeling van eenige bepalingen nopens de Nederlandsche Hervormde kerk en de personen, welke tot elke bijzondere gemeente derzelve behooren.

Het Blad no. 75 bevat eene circulaire van Gedeputeerde Staten, d.d. 7den Mei 1852, no. 14, waarbij wordt aanbevolen het houden van toezigt op den invoer van rundvee in dit gewest en op de meenteweiden.

— In den avond van den 7den dezer, omstreeks 6 uur, ontstond er brand in de behuizing van de wedw. R. D. VISKER, arbeidster te *Dallingeweer*, onder *Termunten*, welke brand zich al spoedig aan het belendende gebouw van H. P. KERBOF, arbeider aldaar, mededeelde, met dat gevolg, dat het eerstgemelde gebouw geheel vernield is, en het andere gedeeltelijk. De oorzaak van dit ongeval is onbekend; de gebouwen waren tegen brandschade verzekerd; de meubels zijn meest alle gered.

— Gelijk in dit blad reeds meermalen is vermeld, gevoelt men te *N. Pekela* dringende behoefte om met deze stad door middel van eene bargedienst in regtstreeksche correspondentie te komen, en van den anderen kant brengen vele belangen dezer stad ook mede dat deze dienst zoo spoedig mogelijk tot stand kome. — Den 29sten Maart l.l. is in eene raadsvergadering te *N. Pekela*, met 7 tegen 3 stemmen, besloten om het verzoek van eenige adressanten tot het in werking brengen van eene zoodanige dienst toe te staan en zich tot de Hooge Regering te wenden.

Dezer dagen zijn de bewuste stukken van het departement van binnenlandsche zaken teruggekomen en is den adressanten te kennen gegeven, dat zij zich hebben te wenden tot de gemeenteraden van *N. Pekela* en van *Groningen*. Den 5den Mei nu werd dit punt in de raadsvergadering te *N. Pekela* ter tafel gebragt en behandeld. Er waren 4 leden afwezig (de heeren CATZ, HOLTMAAR, HEERES en WERDMULLER). Na eenige discussiën is met 6 tegen ééne stem (die van den wethouder K. M. BROUWER) besloten, het bedoeld verzoek in te willigen.

Men betreurt het intusschen dat andere belangen of gehechtheid aan het oude, hier en daar deze zaak trachten te belemmeren en zoo doende ontwikkeling en verbetering waar die noodig is tegen te houden.

Men hoopt nu te *N. Pekela* zeer, dat thans ook de raad der gemeente *Groningen* spoedig aan deze zaak van zijnen kant de noodige ondersteuning en goedkeuring verleene.

— Voor eenige dagen, de verlaatsmeester S. te *Stads-Kanaal* met paard en rijtuig des nachts van Wildervank naar S. K. rijdende, reed hij een gezelschap muzikanten voorbij. Toen hij ben nog niet ver voorbij was, hoorde hij een schrikverwekkend geroep: Ach God! Ach God! — waardoor hij bem de gedachte opkwam, dat dit geroep werd gedaan door de zoo even voorbijgereden muzikanten, welke hem daardoor tot zich wilden lokken, en alzoo geweld aandoen. Op aandrang der vrouwen, die bij hem in het rijtuig waren, jaagt hij nog sneller voorwaarts, doch het geroep en gejammer achtervolgde hen onmiddellijk achter den wagen en wordt al erger en erger, zoodat hij zich genoodzaakt zag, den wagen stil te houden, om te ontdekken van waar dit geschreeuw kwam, en nu bleek, dat een van de gezegde muzikanten achter op het rijtuig was geklommen, en toen hij daar weder had willen afspringen, was hij met zijne beenen in de ijzeren pinnen geraakt, die zich achter dit rijtuigen bevinden, en zoo hangende aan zijne beenen, met het hoofd naar beneden, was hij een' geruimen tijd achter het rijtuig voortgesleept tot dat hij eindelijk uit zijne juist niet aangename positie werd verlost. — Hij is er met gescheurde kleederen en bebloede beenen afgenomen.

— Nopens het in *den Andel* dezer dagen plaats gehad hebbende verdachte geval van overlijden, waarvan wij voorloopig reeds hebben gesproken, wordt thans nader berigt, dat de justitie den 3den dezer te *Andel* heeft doen opgraven het lijk van een kind, dat l.l. Zaturdag was ter aarde besteld, alsmede het lijk der moeder van dat kind, welke voor omstreeks twee maanden was overleden. Uit de lijkschouwing moet gebleken zijn, dat beide personen aan de gevolgen van vergiftiging zijn gestorven. Er rust, naar men zegt, eene zware verdenking op den echtgenoot en vader van de slagtoffers. De huishoudster, die het kind de buiten haar weten vergiftigde pap had toegediend en daarvan bij die gelegenheid geproefd had, moet, ten gevolge daarvan, mede in bedenkelijke omstandigheden verkeeren.

— Bij besluit van den 6den Mei heeft Zijne Majesteit goedgekeurd de door de gemeenteraden van *Zuidhorn* en van *Diever* gedane benoemingen der burgemeesters mr. A. GELDERMAN en S. VAN ROIJEN, tot secretaris.

— De provinciale Drentsche zangvereeniging zal op 15den dezer te *Vries* eenige zangstukken uitvoeren.

— Te *Zwolle* is den 6den dezer van de werf van W. R. VAN GOOR met goed gevolg te water gelaten het barkschip *Sagitta*, gebouwd voor rekening van eene Amsterdamsche reederij, en bestemd voor de groote vaart.

— Berigten uit *Gelderland* melden dat de oogst in dat gewest zeer nadeelig staat, ten gevolge van de nachtvorsten en de droogte. Het koolzaad is gedeeltelijk mislukt, rogge, vlas en aardappelen staan niet gunstig. Alleen de tarwe schijnt niet zooveel van de koude te lijden.

Uit *Zeeland* zijn veel gunstiger berigten ontvangen, vooral aangaande de tarwe. Het koolzaad staat minder voordeelig.

Amsterdam telde op den 31sten December 1850 225,710 zielen. Het getal bedeelden in dat jaar bedroeg 60,577. Uit de stadskas werd niet minder dan *f* 568,842.10 voor toelagen aan armen en liefdadige inrigtingen uitgegeven. Hierbij moet nog gevoegd worden *f* 34,205.78½ aan de stads armenscholen en *f* 3,700 aan de stads tusschenscholen. Die sommen te zamen maken ongeveer ¼ van het gewone cijfer der begrooting uit.

Belooningen voor brave dienstboden, te Berlijn.

Tot het stichten van een fonds ter belooning van getrouwe dienstboden, te Berlijn, stelde het gemeentebestuur in 1823 voor, van iederen nieuw in dienst tredenden persoon, en van alle dienstboden die van meesters veranderen, de betaling van 5 sgr. te vorderen. Bij kabinetschrijven van den 27sten Dec. 1826 keurde de Koning dit plan goed, en op den 1sten Maart 1827 trad het besluit in werking. De eene helft der opbrengst wordt gebruikt voor dienstboden, die tijdens hunnen diensttijd invalide worden en tot de stichting van een invalidenhuis; de andere helft wordt besteed tot geldelijke belooningen à 40 rthl. voor langdurige getrouwe diensten of zeer buitengewone. Met Paschen worden deze premiën uitgereikt, in de raadkamer van den magistraat op het raadhuis te Berlijn. Dit jaar ontvingen 68 personen de premie van 40 rthl., waaronder twee dienstmeisjes voor buitengewone diensten.

Nieuw-Luilekkerland.

Een Duitsch democraat, die in Amerika op den uitkijk zit naar het eerste morgengloren van den nieuwen dageraad der volkeren, schrijft uit Arkanzas aan zijne politieke geloofsgenooten o. a. het volgende, om hen op te wekken, hem met hun gezelschap te komen vereeren: „Het land is hier zoo vet, dat men om kaarsen te maken, slechts een pit door het slijk behoeft te halen en dan te laten droogen, om een overheerlijk licht te hebben. Wie hier het veld met vlijt bearbeidt, oogst minstens 100 schepels graan van een' akker; laat hij de maïs opgroeijen zonder er veel werk van te maken, dan 75; en doet hij niets, vertrouwt hij maar, zonder eene hand uit te steken, op de milde natuur, dan levert zijn akker hem toch altijd 50 schepels uit eigen beweging. Het land is niet uit te putten! En onze jagt gaat alle beschrijving te boven. Geweer, kruid en lood hebben wij hier niet noodig. Ik ga ter jagt met mijne snuifdoos en strooi maar hier en daar een paar prises tusschen de struiken of het zand. Dan komen de hazen, ruiken er aan en niezen zich dood; waarna men ze slechts heeft op te rapen"

Kunstnieuws.

Wij deelen met groot genoegen mede, dat het hoogst loffelijk bekende operagezelschap van Keulen en Bonn, onder hoofddirectie van den heer KRATZ, voornemens is, hier ter stede eenige voorname opera's van Duitsche, Italiaansche en Fransche meesters op te voeren. Het zal de kunstvrienden alhier aangenaam zijn alzoo weêr in de gelegenheid gesteld te worden, zich eens weder op degelijke opera's en op uitnemende wijze uitgevoerd te kunnen vergasten. Immers gemeld operagezelschap, bestaande uit 25 personen, waaronder 16 koristen, brengt zoo wel uit Rotterdam, Deventer, Zwolle, enz. (alwaar het dezer dagen reeds is opgetreden), als uit Duitschland de beste getuigenissen mede van zijne uitmuntende talenten. Let men daarbij op zijn schoon en uitgebreid repertoire, — waarop o. a. voorkomen MOZART's *don Juan*, WEBER's *Freyschütz*, FLOTOW's *Martha*, diens *Stradella*, MEIJERBEER's *Huguenoten*, MEYERBEER's *Robert der Teufel*, DONIZETTI's *Lucrezia Borgia*, diens *Tochter des Regiments*, om van den *Barbier*, de *Zauberflöte*, *Fidelio* enz. niet te spreken, — dan mag men zich hier eenige aanstaande avonden van waar en edel kunstgenot beloven. Onder de eerste partijen van het gezelschap moeten er voorkomen van groote verdiensten, en ten blijke dat dit gezelschap in staat is *goede* voorstellingen te kunnen geven, moge strekken, dat, naar ons berigt wordt, de gravin ROSSI (madlle HENRIETTE SONTAG) dezen winter 5 voorstellingen met hetzelve heeft gegeven. — Wij vernemen dat de voorstellingen Donderdag avond e.k. zullen worden aangevangen met FLOTOW's regt zangerige, populaire en lieve opera *Martha, of de Markt te Richmond*, welke voor ons ook *die* verdienste bezit — dat ze hier algemeen nog wel zeer weinig bekend zal zijn.

Voor heden onthouden wij ons van meerder bijzonderheden of meerder aanprijzing. — Wij stellen ons voor, om, na zelve te hebben geoordeeld, in ons volgend nommer op deze voor kunst, kunstzin en kunstbeoefening in ons midden niet onbelangrijke voorstellingen terug te komen.

REDE van den heer **CREMERS**, gehouden in de zitting van de Eerste Kamer der Staten Generaal, van den 26sten April, bij de beraadslaging over het *wets-ontwerp op het zegelregt*.

Hoe meer leden er over deze wet hebben gesproken, hoe gevaarlijker en tevens hoe onnoodiger het wordt zijne stem toe te lichten. Gaarne had ik dan ook mijne redenen tot afkeuring in het tot nu gesprokene gevonden, ten einde die niet nader te behoeven te ontvouwen; maar dit is niet gebeurd, ik heb ze niet gehoord. Vergunt mij dus, u in korte worden die redenen te ontwikkelen.

Over sommige punten, over sommige onderdeelen van dit wetsontwerp heb ik gevoelens hooren uiten, met welke ik mij niet gaarne zou willen vereenigen, — gevoelens, die ik hier even zal aanhalen, ten einde des te beter van het mijne te doen blijken.

Een der leden heeft gezegd, dat hij het zegelregt op handelspapier geheel en al afkeurde; ik zou eerder met den spreker uit de residentie (den heer DE BRAUW) van oordeel zijn, dat, zoo lang er belastingen moeten worden geheven, ook deze kan worden toegepast; zij is beter en nuttiger dan vele andere belastingen, die, naar mijn oordeel, vóór haar zouden moeten worden afgeschaft.

Door andere leden is gezegd: fiscale wetten mogen het burgerlijk, het privaat-regt niet veranderen. Ik geloof dat die leden, door zoo algemeen te spreken, gevaar loopen, buiten de waarheid te komen. Er zou onder anderen in de registratie-wetten veel te vinden zijn, waardoor de burgerlijke wet evenzeer wordt veranderd of gewijzigd, ofschoon de wetten even fiscaal zijn als de thans aanhangige, en daaruit geen ongerief is ontstaan.

Art. 3 van het ontwerp is onduidelijk gevonden, vooral wat het slot betreft; het artikel is mij duidelijk genoeg. Op de vele aanmerkingen op dit ontwerp gemaakt zal ik niet terugkomen, die — de sprekers houden het mij ten goede, — die mijns inziens altijd zullen worden gemaakt, wel niet in deze Kamer, maar wel in de regtszalen waar ze meer te huis behooren; aanmerkingen, die van zoodanigen aard zijn, dat men, hoe de wet ook worde verbeterd, nooit zal kunnen voorkomen, dat zij daar zullen worden geopperd.

Ik wenschte te kennen te geven, Mijne Heeren, dat al die bezwaren niet de mijne zijn. Indien ik *mijn* bezwaar zal ontwikkelen, dan moet ik beginnen met onderscheid te maken tusschen eene wet die is aangenomen, die reeds in werking is gebragt, en een wetsontwerp, dat wij voor ons hebben ter beoordeeling. Indien dat ontwerp van wet hier wordt goedgekeurd en door den Koning wordt uitgevaardigd, dan moet de wet gelden, dan moet een ieder er zich aan onderwerpen, dan moeten de zeden en gebruiken er zich naar schikken en vormen. Maar zoolang het nog niet zoo ver gekomen is, zoolang geloof ik te mogen vragen, of de wetsbepalingen, die hier worden voorgesteld, overeenkomstig zijn met het gebruik, overeenkomstig zijn met de zeden: of daardoor niet zullen worden aangerand denkbeelden en begrippen, die in het gansche land zoo diep geworteld zijn, dat het beter en voorzigtiger is dat de wet daarvoor wijke, dan dat de wet zou trachten die eiken — als ik het zoo noemen mag — te ontwortelen, waarvoor hare krachten toch welligt zouden te kort schieten.

Er is door den minister gewezen op de vele stukken, die ongezegeld in den handel circuleren. Mij is door een' deskundige verzekerd geworden, dat er te Amsterdam misschien duizend dergelijke stukken dagelijks worden uitbetaald, misschien zijn er meer. Maar hoe grooter dat aantal is, hoe meer ik tot een ander gevoelen overhel, dan dat hetwelk de minister omhelst. De minister ziet daarin eene reden om het misbruik door alle mogelijke middelen tegen te gaan; ik zie er integendeel in, dat een zoo algemeen gebruik — of ik wil het hier met den minister noemen *misbruik* — moeijelijk door de wet zal kunnen worden vernietigd; dat het beter is, de wet daarvoor te doen stilstaan, dan hier te willen dwingen.

De minister ziet in het stellen van elke handteekening op een' ongezegelden wissel eene overtreding, en hij wil elke overtreding straffen; Mijne Heeren, ik wil hier geen woordentwist aanvangen; in de zegelwet wordt gesproken van overtredingen en boeten; in zoover is iedere handteekening, gesteld op een' ongezegelden wissel, ook volgens de bestaande wet, eene overtreding; maar men moet hier toch oordeelen met de gave des onderscheids. Het is, ja, eene overtreding, maar geene overtreding die met smokkelen gelijkstaat. Zoo als de minister de overtredingen, bij deze wets-voordragt wil vervolgen, zoo als hij elke strijdige handeling gestraft wil hebben, zoo als hij spreekt met verontwaardiging, schijnt hij het stellen van eene handteekening op een ongezegelden wissel eenigzins gelijk te stellen met smokkelarij; dit is, mijns inziens, geheel onjuist. Een smokkelaar overtreedt dubbel, omdat hij eene valsche verklaring doet; hier is dit het geval niet. Een smokkelaar wordt ambtshalve vervolgd; zoo ook behoeft zelfs, volgens de registratiewet, een stuk niet altijd bij den ontvanger te worden aangeboden om de boete te doen invorderen. Ik geloof niet, dat de minister er zich aan zal wagen om zoodanigen fiscalen maatregel voor te stellen tegen een' onderteekenaar van een' ongezegelden wissel; hij wil dan ook volgens het ontwerp wachten om de boeten te heffen, tot dat het stuk aan het kantoor van den ontvanger vrijwillig wordt aangeboden; een duidelijk bewijs dat een ongezegelde wissel ook in het oog der Regering eene geheel andere handeling is dan elke andere overtreding die men door middel van inquisitoriale maatregelen vervolgt en straft De aard van de zaak is werkelijk geheel anders. Bovendien, terwijl in elk ander bedrijf eenige enkele personen de overtredingen begaan, de regten ontduiken, moet men bij den wisselhandel niet uit het oog verliezen, dat ieder, niet alleen die in den handel, maar ook in eenige andere zaken is betrokken, wissels behoeft; dat niemand vrij is van straf, indien werkelijk het stellen der handteekening op een ongezegeld stuk eene strafbare overtreding is. Dit onderscheid moet degelijk in het oog worden gehouden, ik wil niet zeggen bij de toepassing der wet, wanneer dit ontwerp daartoe wordt verheven; maar het moet vooral in aanmerking komen bij de beoordeeling van hetgeen nog slechts wetsvoordragt is. Ik voor mij zou mij liever houden aan de algemeene opvatting welke op de thans bestaande wetgeving gegrond is. De bestaande wetgeving zegt dat er geen regt zal worden gesproken op een stuk dat ongezegeld is. Hij die den wissel in circulatie brengt, weet dit; hij beschouwt het zegel als eene soort van assurantie en weet daarbij tevens dat, indien hij niet assureert, hij 10 ten honderd zal betalen van het bedrag van den wissel, zoodra het stuk moet worden geprotesteerd. Ziedaar de algemeene opvatting, deze meening is gegrond op de bestaande wet; deze te volgen komt mij beter voor, dan het denkbeeld van den minister tot leiddraad te nemen, volgens hetwelk iedere handteekening op een ongezegeld stuk eene overtreding is welke gestraft behoort te worden. Ik geloof dit te meer omdat wij in eene maatschappij leven waar de wisselhandel een zoo voornaam en onmisbaar middel van circulatie is, 't welk te zeer door dit wets-ontwerp wordt gestremd.

Maar indien ik voor een oogenblik het denkbeeld van den minister al eens aanneem, dan nog zou ik zoo ver niet kunnen gaan als hij: de onschuldigen moeten niet de straffen der schuldigen betalen. ik zal op dit punt echter niet terugkomen, daar dit door vorige sprekers juist en volledig is uiteengezet.

»Maar" zegt de minister verder, »indien hij, die den wissel aanbiedt, niet mag worden aangesproken voor al de boeten, die daarop zijn beloopen, dan zal het rijk gevaar loopen van niet alle de verschuldigde sommen in de schatkist gestort te zien." Dit mag, mijns inziens, waar zijn, het is toch beter niet te ontvangen, dan met onregt te ontvangen.

Dan, er is aan dit alles nog een ander bezwaar verbonden, een bezwaar, dat ik nog niet door andere leden heb hooren aanvoeren.

De minister, om duidelijk te maken dat de houder van een' wissel, hij, die hem ter zegeling aanbiedt, niet ten onregte wordt aangesproken voor de daarop verschuldigde regten en boeten, zegt: „hij, die de ongezegelde stukken aanbiedt, is houder dier stukken en dit kan hij niet wezen zonder overdragt der regten van anderen op hem in persoon, zonder endossement" Dit is juist; maar ofschoon de aanbieder *houder* is, hij is niet altijd de *nemer* van den wisselbrief; de nemer is hij, die den wissel vrijwillig aanneemt; — de houder, wel wanneer het den aanbieder bepaaldelijk heeft vrijgestaan om zich, al dan niet, in het bezit van den wissel te stellen en dus krachtens denzelven te handelen. Voor anderen, die, zonder hun toedoen, houders zijn, aan wie, bij voorbeeld, een wissel wordt toegezonden die reeds vroeger in circulatie is geweest, en die, heden te Amsterdam ontvangen, welligt morgen reeds moet worden aangeboden ter betaling, is de bepaling, dat ook zij aansprakelijk zijn voor al de op den wissel vallende kosten, onbillijk; te meer, daar deze wets-voordragt de houders van wissels niet vrijstelt van de verpligtingen, hun bij het Wetboek van Koophandel opgelegd, om, in geval van niet-betaling, voor protest te zorgen en daarvan kennis te geven. Artt. 175 en 179 van dat wetboek zijn zeer duidelijk: de houder van eenen wisselbrief, de acceptatie of de betaling van denzelven van den betrokkene hebbende afgevraagd, en die niet bekomende, is verpligt een protest te laten opmaken. Het is dus geenszins vrijwillig dat hij dergelijke handelingen pleegt en, bij gevolg, ook onbillijk dat men dezen met de eigenlijke nemers van wissels gelijkstelt.

Het op art. 3 door den minister gegeven antwoord heeft mij duidelijk doen zien, dat hetgeen in het verslag daaromtrent op hetzelfde artikel wordt vermeld, niet geheel en al juist en duidelijk het bezwaar uitdrukt, hetwelk er in moest te kennen gegeven worden: het bezwaar namelijk, dat de kassiersbriefjes (briefjes aan toonder) ongezegeld in de hoofdstad en in elke groote handelplaats kunnen rondgaan, terwijl de handelaren in de provinciën, wanneer zij evenzoo over hun eigen geld, hetwelk te Amsterdam ligt of moet blijven liggen, willen beschikken, hetzelfde voorregt niet zullen hebben.

Overigens doet het mij genoegen, gehoord te hebben, hetgeen de spreker uit Rotterdam, naast mij gezeten (de heer VAN RIJCKEVORSEL), over de dagbladen heeft gezegd. Ik betreur het, Mijne Heeren, dat niet een gedeelte dezer wet, dat niet art. 6, ten opzigte der opheffing van het zegelregt van de dagbladen, afzonderlijk kan aangenomen worden, niet dat ik daarin een groot voordeel zoek voor de binnenlandsche dagbladen; maar *dit* is waar — en die aanmerking der Regering is geheel de mijne — het zegelregt op de buitenlandsche dagbladen is onmatig hoog. De kennis, die door die bladen kan worden verspreid, wordt tegengehouden; het is eene werkelijk nuttige kennis, die ook de meest beschroomde leden dezer Kamer gaarne in het land verspreid zouden zien. Dit is eene voorname reden waarom ik dien wensch koester; en het is tevens waar, als die worden ontheven, dient ook hetzelfde te volgen voor onze grootere inlandsche dagbladen. Om die reden zou het mij welkom zijn, indien de bepaling van art. 6, onafhankelijk van al het andere, tot wet kon worden verheven.

Hooiwerktuigen.

In de *Landbouw-Couranten* van den 11den en 16den April 1852, komen Afbeeldingen in Houtsneê voor van Engelsche Werktuigen voor Hooibereiding, aldaar genoemd *Paardenhooijer* en *Paardenharh.* Voor zoover wij uit die afbeeldingen en bijgevoegde beschrijving mogen oordeelen, kunnen wij bevestigen de in genoemde Courant geopperde gissing, dat deze beide Werktuigen dezelfde zijn, die op de Tentoonstelling der *Kommissie van Landbouw in Groningen*, in September 1851, door jhr. O. R. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER waren ingezonden, en door de Kommissie met de Gouden Medaille bekroond. De *Paardenhooijer* kwam op de genoemde Tentoonstelling voor onder den naam van *Hooischudder*, een niet ongepaste naam, daar het de eigenaardige werking dezer Machine, het opschudden van het Hooi, ter bespoediging van het droogen, genoegzaam uitdrukt. De *Paardenhark* kwam onder den naam van werktuigelijken *Hooihark* voor.

Beide Werktuigen zijn in het bezit van jhr. O. R. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER, te *Heerenveen*, wien zij in 1851 bij zeer in het groot genomene proeven wèl voldaan hebben. Hij heeft de goedheid gehad die Werktuigen eenen geruimen tijd in *Groningen* te laten, zoodat wij daarvan *modellen* hebben kunnen laten vervaardigen, welke op de *Verzameling voor den Landbouw* te *Groningen* voor een ieder te zien zijn.

H. C. VAN HALL.

Kerknieuws.

GROOTEGAST, 9 Mei.

Heden had de Christ. Afg. gemeente alhier het genoegen, om de openstaande leeraarsplaats vervuld te zien. De beroepene leeraar, de kandidaat BEREKAMP, werd door zijnen ambtgenoot en leeraar te Groningen, de eerw. heer T. F. DE HAAN, in de dienst des Evangelies ingezegend. De eerw. bevestiger sprak op eene treffende wijze over de hooge voortreffelijkheid van het leeraarambt en over den aard, de wijze en den aandrang der pligten van den Evangeliedienaar en de daarbij vooronderstelde pligten eener gemeente, naar aanleiding van Matth. 4: 18, 19 en 20.

Des namiddags aanvaardde de bevestigde zijn dienstwerk, met eene leerrede over 1 Cor. 2: 1, 2.

MARUM EN NOORDWIJK (klassis Groningen), 1 Mei. De van Borkulo naar deze gemeente beroepen predikant *S. H. Coldeweij* verblijdde ons heden met het berigt, dat de beroeping door zijn weleerw. is aangenomen.

EDAM, 3 Mei. Heden is hier tot herder en leeraar beroepen ds. *G. L. van Loon*, pred. te Mijdrecht.

— Ds. *N. H. de Graaf*, pred. te Elden, heeft voor de beroeping naar de gemeente Aarlanderveen bedankt.

— Naar men verneemt, heeft ds. *Becking* voor het beroep van Scharnegoutum bedankt.

— Ds. *W. A. Kok*, leeraar bij de Chr. Afgesch. gemeente te Hoogeveen, heeft voor de op hem uitgebragte beroeping naar Leeuwarden bedankt.

— Te Noordeloos en Overslingeland (klass. Gouda) is beroepen ds. *A. G. Jans*, pred. te Sparendam en Sparenwoude.

— Te Eijerland op Texel (klass. Alkmaar) is beroepen de weleerw. heer *J. A. P. Ris Lambers*, kand. tot de h. dienst bij het prov. kerkbestuur van Vriesland.

— Te Bovenkarspel (klass. Hoorn) is beroepen ds. *A. Begemann*, pred. te Landsmeer.

— Ds. *H. Q. Janssen*, te Vrouwenpolder (klass. Middelburg), heeft voor het beroep naar Nieuwvliet bedankt.

— Ds. *S. W. Becking*, te Anjum (klass. Dokkum), heeft de beroeping naar Wons en Engwier aangenomen.

MEPPEL, 6 Mei. Alhier is in de Hervormde kerk Zondag l.l. gekollekteerd, ten behoeve der Protestantsche kerk te Turin, de aanzienlijke som van *f* 113,02.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.